

HRVATSKI VOJNIK

Broj 90. Godina III. 16. lipnja 2006. www.hrvatski-vojn timer.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 3,50 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Svečano obilježena 15. godišnjica ustrojavanja zagrebačkih ratnih zapovjedništava i postrojbi HV-a i MUP-a

Grad Zagreb za Lijepu Našu

15. godišnjica ustrojavanja
zagrebačkih ratnih
zapovjedništava i postrojbi
HV-a i MUP-a

Nakladnik:
MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morh.hr)
Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morh.hr)
Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)
Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morh.hr)
Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@morh.hr), Domagoj Vlahović
Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić
Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač
Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Predrag Belušić, Damir Bebek
Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)
Prijevod: Jasmina Pešek
Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo
tel: 4568-041

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović
tel: 4568-699;
fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informira-
nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-
platnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:
MORH
Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojniki.hr>
E-mail: hrvojniki@morh.hr
Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.

Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Svečano obilježena 15. godišnjica zagrebačkih ratnih zapovjedništava i postrojbi HV-a i MUP-a

Bila je to još jedna prigoda da se podsjetimo na dane ponosa i slave, a jedan pogled na postrojene branitelje bio je dovoljan da se uvjerimo kako je riječ o istinskim vitezovima Domovinskog rata

Strana 4

Brigadni general Zvonko Peternel, zapovjednik 3. korpusa HKoV-a i časnik za provedbu vježbe GUARDEX 06 HR

"Postoji nekoliko ciljeva koje želimo postići ovom vježbom, a prije svega promicanje međudržavne suradnje i partnerstva te izgradnju međusobnog povjerenja, kao i poboljšanje sposobnosti pripadnika OSRH-a radi dostizanja NATO-ovih standarda i interoperabilnosti na taktičkoj razini primjenom NATO-ovih postupaka i doktrina"...

Strana 8

Pripreme za nadolazeću protupožarnu sezonu

Neovisno o prognozama i našim željama, snage OS-a su spremne i svi su uvjereni da će se, kao i prethodnih godina, uspješno nositi s vatrenom stihijom, što se i očekuje s obzirom na to da OSRH u protupožarnim aktivnostima sudjeluje od 1994. godine

Strana 20

Neka razmatranja u pripremi i prilagodbi ročnika

Stručnim, sustavnim radom s mladim ljudima prije odlaska na redovito odsluženje vojnog roka, kao i njihovim valjanim prihvatom po dolasku u vojsku te profesionalnim radom u vojnoj postrojbi pridonosi se da mladi ljudi prihvate vojsku kao nešto veoma poželjno što bi mogli odabrati za svoje buduće zanimanje

Strana 21

Svečano obilježena 15. godišnjica ustrojavanja zagrebačkih ratnih zapovjedništava i postrojbi HV-a i MUP-a

Grad Zagreb za Lijepu Našu

Bila je to još jedna prigoda da se podsjetimo na dane ponosa i slave, a jedan pogled na postrojene branitelje Grada Zagreba, koji su se borili diljem Hrvatske, bio je dovoljan da se uvjerimo kako je riječ o istinskim vitezovima Domovinskog rata

—Marija ALVIR, snimili Tomislav BRANDT i Davor KIRIN—

Petnaesta godišnjica ustrojavanja zagrebačkih ratnih zapovjedništava i postrojbi Hrvatske vojske i Ministarstva unutarnjih poslova obilježena je prigodnim događanjima održanim u Zagrebu od 8. do 11. lipnja, a središnja svečanost počela je mimohodom i postrojavanjem pripadnika 10. lipnja na stadionu SRC-a "Mladost".

Tim su povodom na jug Zagreba pristigli brojni branitelji - predstavnici 11 pričuvnih zagrebačkih ratnih brigada te 1. gbr *Tigrovi* i 2. gbr *Gromovi*, Zapovjedništva operativne zone Zagreb i Zapovjedništva obrane Grada Zagreba s podređenim postrojbama, kao i predstavnici HOS-a, Narodne zaštite, specijalne i temeljne polici-

je te samostalnih dragovoljačkih i ostalih ratnih postrojbi s područja Grada Zagreba. Njih oko tisuću u 21 postroju, predvođeni stjegonošama postrojbi i praćeni pljeskom okupljenih, sudjelovalo je u svečanom mimohodu, a uz brojne posjetitelje svečanosti su nazočili i visoki uzvanici.

Zapovjednik mimohoda brigadni general Milan Bokulić podnio je prijavak načelniku Glavnog stožera OSRH-a generalu zbora Josipu Luciću, koji je ujedno bio izaslanik Predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika OSRH-a, kao i pročelnik Vojnog kabineta general pukovnik Krešimir Kašpar. Nakog pregleda postroja general Lucić je održao i prigodan govor, poručivši: "Oružane snage

znaju da se uvijek mogu osloniti na Zagreb i Zagrepčane, kao što Zagreb i Zagrepčani znaju da se uvijek mogu osloniti na Oružane snage." U ime Vlade okupljenima se obratila potpredsjednica i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor te je zahvalila "svim pripadnicima pobjedničke Hrvatske vojske i prvom hrvatskom predsjedniku Franji Tuđmanu", kao i svim Zagrepčanima, podsjetivši da je oko 66 tisuća stanovnika s područja Grada Zagreba sudjelovalo u Domovinskom ratu diljem Hrvatske. Zamjenik ravnatelja policije Ivan Nađ podsjetio je na sudjelovanje policije u obrani Hrvatske, a gradonačelnik Zagreba Milan Bandić u kratkom je

obraćanju izrazio želju da svi hrvatski branitelji trajno osjećaju našu zahvalnost.

Vežanjem plamenaca na ratne zastave simbolično je obilježena podjela odličja i pohvala zagrebačkim ratnim zapovjedništvima te brigadama i postrojbama, a potom je uslijedilo međusobno druženje uz

vojnički grah. Bila je to još jedna prigoda da se podsjetimo na dane ponosa i slave, a jedan pogled na postrojene branitelje Grada Zagreba, koji su se borili diljem Hrvatske, bio je dovoljan da se uvjerimo kako je riječ o istinskim vitezovima Domovinskog rata.

■ Na stadionu Mladost okupilo se oko tisuću pripadnika zagrebačkih ratnih postrojbi, čiji je pregled postroja obavio general zbora Josip Lucić, a najvećim su pljeskom pozdravljeni dragovoljci koji su kao pripadnici legendarne 204. brigade sudjelovali u obrani Vukovara

crkvi Sveta Mati slobode služena misa zadušnica koju je predvodio generalni vikar mons. Josip Šantić. Dan poslije održana je i svečana akademija u Koncertnoj dvorani Vatroslava

Lisinskog, na kojoj su uz prigodan kulturno-umjetnički program podijeljene medalje Grada Zagreba ratnim postrojbama i zapovjedništvima HV-a i MUP-a. ■

■ Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća izaslanstva su odala počast poginulim braniteljima

U povodu jubilarne obljetnice na Tribini Grada Zagreba održan je okrugli stol zapovjednika zagrebačkih ratnih zapovjedništava i postrojbi HV-a i MUP-a te ostalih predstavnika i gostiju, a uoči središnje svečanosti polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća izaslanstva su odala počast poginulim braniteljima te je u

Izložba ratnih fotografija

U povodu svečanog obilježavanja 15. godišnjice ustrojavanja zagrebačkih ratnih zapovjedništava i postrojbi HV-a i MUP-a, 8. lipnja u holu zgrade zagrebačkog Gradskog poglavarstva otvorena je izložba ratnih fotografija. Pred brojnim posjetiteljima, većinom pripadnicima ratnih postrojbi, u ime glavnog pokrovitelja Grada Zagreba izložbu je otvorio gradonačelnik Milan Bandić. Pritom je kazao kako je doprinos Zagreba u Domovinskom ratu nemjerljiv i kako se s ponosom moramo neprestano prisjećati tih dana, čemu su izvrstan prilog i izložene fotografije. Koordinator izložbe Antun Krešić kazao je, pak, kako je od 289 izloženih fotografija, uvećanih do formata slike, tek mali dio viđen dosad, ponajprije stoga što su one uzete iz privatnih albuma branitelja. Na većinom amaterskim fotografijama koje su snimali branitelji nema prizora razaranja jer su uglavnom nastale u predahu borbi, a naglasak je stavljen na čovjeka, što je i glavni motiv cijele koncepcije izložbe. Fotografije s tek kratkim potpisom kao, primjerice, Kranjčevićeva, Na položaju, Bojište Novska, Prva oruđa i sl. ispredaju nam znamenite priče o herojima našeg obrambenog rata, a izložba se može razgledati do 14. lipnja.

M. P. STIPIĆ

Sastanak ministara obrane euroatlantskog partnerskog vijeća

Jačanje angažmana u misiji ISAF

Ministar obrane Berislav Rončević s izaslanstvom MORH-a sudjelovao je 8. lipnja na posebnom sastanku Sjevernoatlantskog vijeća NATO-a s partnerskim zemljama davateljicama snaga u misiji ISAF.

Ministar Rončević istaknuo je odlučnost Republike Hrvatske da nastavi sa sudjelovanjem u misiji ISAF, te mogućnost jačanja hrvatskog angažmana u budućem razdoblju. "Iskustvima iz misije ISAF koristimo se u reformi i reorganizaciji obrambenog sustava RH. Hrvatska sudjeluje u ISAF-u od vremena prije nego je NATO preuzeo misiju u Afganistanu. Od tada je ojačala suradnju s državama članicama NATO-a pod čijim zapovjedanjem se nalaze hrvatske kopnene postrojbe kao i s partnerskim zemljama s kojima je Hrvatska zajedno uputila postrojbe", kazao je ministar i istaknuo da RH cijeni pozive iz Afganistana za dugotrajnim angažmanom.

"RH je odlučna poduprijeti središnju afganistansku vladu da proširi svoju vlast na cijeli državni teritorij, kako bi stvorila sigurne uvjete svom narodu da grade sami svoju budućnost na njihovu i našu dobrobit", rekao je hrvatski ministar u svom obraćanju nazočnima.

Sastanku je nazočio i afganistanski ministar obrane Abdul Rahim Wardak.

U uvodnom dijelu sastanka glavni tajnik Jaap de Hoop Scheffer istaknuo je odlučnost NATO-a da nastavi misiju dok god to bude potrebno te da proširi svoje aktivnosti na sva područja zemlje (u tijeku je 3. faza širenja na jug). Dodao je pritom da ključ uspjeha misije leži u jačanju državnih institucija i njihovom preuzimanju sve veće odgovornosti u misiji. Afganistanski ministar obrane zahvalio je svim zemljama koje sudjeluju u misiji ISAF te izrazio vjeru u uspjeh misije. Zajednički cilj njegove vlade i svih zemalja sudionica misije je da Afganistan postane demokratska država, a ne mjesto terorizma i proizvodnje droge. Zatražio je uklanjanje nacionalnih ograničenja pri uporabi postrojbi na terenu te istaknuo važnost operativnih timova za mentorstvo i vezu za razvoj sposobnosti Afganistanske nacionalne vojske (ANA). Na kraju je izrazio nezadovoljstvo zbog nedostatka kvalitetnog oružja i opreme. Ostali ministri obrane isticali su važnost osposobljavanja ANE-e koja je ključ sta-

bilnosti Afganistana kao i to da sami Afganistanci preuzimaju sve veće odgovornosti. Ministri su se složili kako je važno poboljšati opremanje ANA-e. Jedan dio njih založio se za ukidanje nacionalnih ograničenja na uporabu snaga dok su neki istaknuli potrebu za boljom razmjenom obavještajnih informacija, te općenito boljom koordinacijom raznih organizacija na terenu (UN, NGO, ANA, ISAF).

Hrvatsko izaslanstvo sudjelovalo je i na sastanku ministara obrane Euroatlantskog partnerskog vijeća (EAPC), gdje je većina ministara iz partnerskih zemalja pozvala NATO da uključi zemlje partnere u političke konzultacije, u proces pripreme odluka te proces planiranja snaga. Većina ministara partnerskih zemalja istaknula je važnost koncepta operativne sposobnosti za pripremu snaga za operacije. Predloženo je također uključivanje časnika partnerskih zemalja u zapovjednu strukturu NATO-a.

SOJI

Ministar obrane RH Berislav Rončević u posjetu vojarni "Zemunik"

MORH će graditi stanove za službene potrebe u Zadru

U sklopu posjeta Zadru gdje je održana sjednica Vlade RH, ministar obrane Berislav Rončević posjetio je vojarnu "Zemunik" gdje su ga dočekali i pozdravili glavni inspektor obrane general bojnik Mate Obradović, načelnik stožera HRZ-a i PZO-a brigadni general Vlado Bagarić, te zapovjednici domicilnih postrojbi brigadiri Ivan Gulišija i Nevenko Červar.

Obraćajući se nazočnim časnicima i novinarima koji su pratili posjet, ministar je izrazio zadovoljstvo što se nalazi u jednoj letačkoj postrojbi, čestitavši svim sudionicima letačkog programa za izvrstan nastup u programu pri obilježavanju 15. godišnjice OSRH.

Osvrćući se na viziju daljnjeg razvoja HRZ-a i PZO-a ministar je istaknuo kako će u elementima borbenih snaga jedna eskadrila borbenih zrakoplova biti zadržana dok će se transportna komponenta jačati kao potpora razmjernosti kopnenih snaga na terenu. Pregovori oko nabave novih transportnih helikoptera su u završnoj fazi. Važnim je istaknuo da je ispravnost tehnika podignuta na više od 80%, te da je MORH u potpunosti spreman svojim snagama pružiti potporu u ovogodišnjoj protupožarnoj sezoni i nastaviti svoje revidirane zadatke u zaštiti ekološko-ribolovnog pojasa.

S obzirom na to da je zemunička vojarna ostala na širem zadarskom području jedina perspektivna za HV, ministar se osvrnuo i na tekuće probleme održavanja infrastrukture, te stambenog zbrinjavanja DVO-a. Model koji je ministar iznio zapravo će vrijediti za sve vojarnice, a tiče se problema prehrane i rada kuhinja. Vrlo skoro se može očekivati da će Trgovačko društvo "Pleter", nastalo iz MORH-ove Službe za gospodarenje nekretninama, početi pružati usluge kuhanja u vojarnama, a sve u svrhu racionalnijeg trošenja novca.

Najzanimljiviji dio ministarova izlaganja odnosio se na stambeno zbrinjavanje DVO-a. Potvrdio je da je buduća MORH-ova stambena orijentacija zbrinjavanje isključivo dodjelom službenih stanova dok su DVO u sustavu MORH-a, nakon čega ih neće moći zadržati nego će svoj problem rješavati individualno. MORH će sugerirati kao najprikladnije rješenje uključivanje DVO-a u sustav državne poticajne stambene štednje, nakon čega bi i MORH iz novosnovanog Fonda participirao svojom potporom. Rončević je najavio da će se u tom smislu na prostoru bivše vojarnice "Crvene kuće" početi s izgradnjom vojnih stanova za službene potrebe.

M. KARAČIĆ

Udruzi "MI" uručena donacija

Klub vojnih izaslanika upriličio je 7. lipnja u zagrebačkom hotelu Westin svečanost primopredaje prikupljenih sredstava za udruhu "MI".

Podsjećamo, mjesec dana ranije, točnije 5. svibnja, KVIZ je održao dobrotvorni bal na kojem je za spomenutu udruhu roditelja djece s posebnim potrebama prikupljeno 250 000 kuna. Ček na taj ne mali iznos predsjedniku udruge "MI" Tomici Galoviću uručio je doajen KVIZ-a brigadir Werner Stangl. Uz riječi zahvale KVIZ-u te mnogim sponzorima koji su poduprli ovaj humanitarni akt, predsjednik udruge "MI" konstatirao je kako je štičenicima udruge ovakvom donacijom omogućeno da što prije započnu s korištenjem rekreacijsko-rehabilitacijskog centra. Doajen KVIZ-a zaključio je kako se tradicija humanitarnog djelovanja vojnih izaslanika treba nastaviti i u budućnosti na dobrobit onih kojima je pomoć prijeko potrebna.

A. DEČAK

snimio D. KOVAČ

snimio T. BRANDT

Izaslanstvo Službe za odnose s javnošću nizozemskog Ministarstva obrane posjetilo je od 6. do 8. lipnja 2006.

Službu za odnose s javnošću i informiranje MORH-a. Nizozemske je kolege primila načelnica Službe za odnose s javnošću i informiranje Marijana Klanac sa suradnicima. Tročlano nizozemsko izaslanstvo predvodio je Dré Veelenturf, načelnik Službe za odnose s javnošću i savjetovanje Ministarstva obrane Kraljevine Nizozemske. U pratnji nizozemskog izaslanstva bio je vojni izaslanik Kraljevine Nizozemske u Republici Hrvatskoj

Nizozemsko izaslanstvo posjetilo Službu za odnose s javnošću i informiranje

pukovnik Richard van den Anker.

Nizozemskim je gostima predstavljen ustroj i poslovi Službe za odnose s javnošću i informiranje, te su razmijenjena iskustva u organizaciji i provedbi stručnih poslova s područja informiranja javnosti i odnosa s medijima u hrvatskom i nizozemskom ministarstvu obrane. Upoznati su i s ustrojem i planovima razvoja Vojnog muzeja.

Program je nastavljen posjetom Odjelu hrvatskih vojnih glasila i redakciji Hrvatskog vojnika. Izaslanstvo je posjetilo i Taktičko-simulacijsko središte HKoV-a gdje ih je zapovjednik Središta bojnik Denis Deković upoznao s poviješću, organizacijom i aktivnostima TsimS-a HKoV-a, a nazočili su i vježbi GUARDEX 06 koja se izvodila u simulacijskom središtu.

Viša stručna savjetnica mr. sc. Iva Kišasondi Bašić upoznala je nizozem-

ske izaslanstvo s organizacijom i provedbom programa SPECTRA za zbrinjavanje izdvojenog osoblja. Organiziran je i posjet umirovljenom natporučniku Josipu Pavliću iz Cerovnika koji je prošao tranziciju u drugu, civilnu, karijeru u sklopu programa SPECTRA. Upoznati su i s reintegracijskim projektima na području od posebne državne skrbi. Na kraju posjeta izaslanstvo Službe za odnose s javnošću nizozemskog Ministarstva obrane istaknuto je kako je razmjena iskustava bila vrlo korisna objema stranama. Nizozemska strana je predložila uzvratni posjet i programe bilateralne edukacije osoblja iz odnosa s javnošću, te mogućnost osmišljavanja zajedničkih programa i edukacije djeelatnika iz područja odnosa s javnošću na bilateralnoj i regionalnoj osnovi.

T. VLAŠIĆ

Turnir u streljaštvu za pripadnike VDZ-a

Petnaestak pripadnika Vojno-diplomatskog zbora je 9. lipnja na Vrapčanskom potoku dobilo priliku pokazati svoje streljačke sposobnosti.

Naime, za njih je toga dana Služba za međunarodnu obrambenu suradnju MORH-a na elitnoj zagrebačkoj streljani organizirala turnir u gađanju pištoljem. Naravno, iako u takvim događajima uvijek postoji natjecateljski karakter, atmosfera je bila opuštena i vesela, a posebno je simpatično što je glavni jezik sporazumijevanja između naših i stranih gostiju bio hrvatski. Diplomati su gađali popularnim pištoljem HS 2000, a meta je bila postavljena na udaljenosti od 20 metara. Stav iz kojeg se pucalo nije bio strogo propisan, tako da se može reći da je svatko gađao stilom na koji je navikao u streljanama u vlastitoj zemlji. U takvim uvjetima, bilo je uspješnih i manje uspješnih, a vrlo je respektabilnu preciznost pokazao pomoćnik njemačkog vojnog diplomata, stožerni narednik Kai Eckhardt, koji je u četiri serije po pet metaka pos-

tigao ukupno 164 kruga i tako osvojio prvo mjesto. Odmah iza njega plasirao se slovenski izaslanik brigadni general Bojan Šuligoj (155 krugova), dok je treće mjesto pripalo predstavniku SiCG brigadiru Zoranu Boškoviću (141). Najboljima su dodijeljene medalje, a svima su podijeljene pozivnice za skorašnji diplomatski turnir koji će se održati na istoj streljani 3. srpnja. Na njemu će sudjelovati diplomatski i vojno-diplomatski predstavnici akreditirani u Hrvatskoj, ali i u susjednim zemljama. Taj turnir predstavljat će najavno događanje 49. svjetskom prvenstvu u streljaštvu koje će se u glavnom hrvatskom gradu održati od 21. srpnja do 6. kolovoza ove godine.

D. VLAHOVIĆ

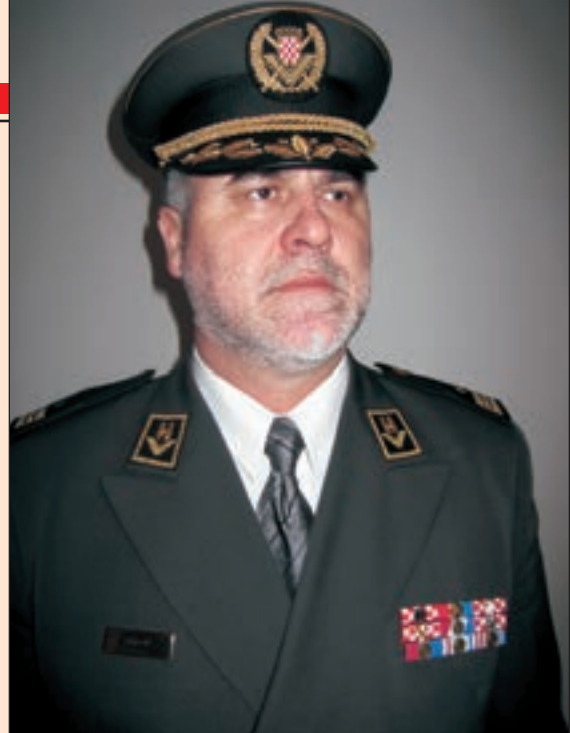

snimio T. BRANDT

Brigadni general Zvonko PETERNEL zapovjednik 3. korpusa HKoV-a, i časnik za provedbu vježbe GUARDEX 06 HR

Promicanje međudržavne suradnje i partnerstva

"Postoji nekoliko ciljeva koje želimo postići ovom vježbom, a prije svega promicanje međudržavne suradnje i partnerstva te izgradnju međusobnog povjerenja, kao i poboljšanje sposobnosti pripadnika OSRH-a radi dostizanja NATO-ovih standarda i interoperabilnosti na taktičkoj razini primjenom NATO-ovih postupaka i doktrina", rekao je general Peternel

Marija ALVIR, surađivali Mirjana KIŠ i Branko TIČAC

Savezna država Minnesota, odnosno njezine postrojbe Nacionalne garde naš su izravan partner s kojim razmjenjujemo iskustva na području obuke. Bilateralna vojna vježba GUARDEX 06 HR, koja se održava od 5. do 27. lipnja u Taktičko-simulacijskom središtu i na

vojnom vježbalištu Gašinci, trenutačno je jedina vojna vježba između oružanih snaga RH i SAD-a. To je planska aktivnost Hrvatske kopnene vojske i Nacionalne garde Minnesote koja obuhvaća razmjenu pješačkih vodova postrojbi 3. korpusa HKoV-a i 34. pješačke Red Bull divizije NG

Minnesote, a prvi put američka postrojba veličine voda dolazi na obuku u Republiku Hrvatsku. Tim povodom razgovarali smo sa zapovjednikom 3. korpusa HKoV-a, brigadnim generalom Zvonkom Peternelom, koji je ujedno časnik za provedbu vježbe GUARDEX 06 HR.

Pukovnik Greg SCOFIELD, pripadnik Nacionalne garde Minnesote i američki predstavnik u Hrvatskoj zadužen za provedbu partnerskih programa

Suradnja hrvatskih i američkih oružanih snaga - uzlaznom putanjom od teorije do prakse

"Suradnja hrvatskih i američkih oružanih snaga postupno prerasta početnu razinu upoznavanja problematike seminarskog tipa te se kreće u smjeru aktivnosti praktične provedbe, odnosno vježbi", zaključio je pukovnik Scofield

Marija ALVIR, prevela Magdalena REHOR KUK, snimio Željko STIPANOVIĆ

Sjedinjene Američke Države jedan su od najvažnijih hrvatskih partnera u bilateralnoj vojnoj suradnji. Združeni hrvatsko-američki program vojno-vojne suradnje (Joint Contact Team Program - JCTP) predstavlja izravni oblik vojne suradnje hrvatskog Ministarstva obrane sa Zapovjedništvom američkih snaga za Europu (USEUCOM). Program koji je počeo prije deset godina obuhvaća nekoliko područja djelovanja, među kojima je i obuka, odnosno uvježbavanje postrojbi radi promoviranja i razvoja vojnog profesionalizma te poboljšanje interoperabilnosti hrvatskih Oružanih snaga primjenom NATO doktrina i postupaka. Povodom održavanja vježbe GUARDEX 06 HR o tome smo razgovarali s pukovnikom Gregom Scofieldom, pripadnikom Nacionalne garde Minnesote i američkim predstavnikom u Hrvatskoj zaduženim za provedbu partnerskih programa.

Kao američki predstavnik u Hrvatskoj zadužen za provedbu partnerskih programa, što možete istaknuti kao najvažnije o Združenom hrvatsko-američkom programu vojno-vojne suradnje?

Smatram da je najvažnija upravo neprekidna interakcija među različitim sastavnicama oružanih snaga. Hrvatske i američke oružane snage provode međusobno bilateralne aktivnosti na razini zrakoplovnih i mornaričkih te, naravno, kopnenih snaga. Samo neki od skorašnjih primjera takve suradnje uključuju provedbu vježbe Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i Američkog zrakoplovstva pod nazivom Adriatic Sword, aktivnosti ratnih mornarica u sklopu posjeta američkih brodova, provedbu vježbe snaga za specijalna djelovanja u lipnju ove godine, te također predstojeća razmjena pješačkih vodova kopnenih snaga. Premda se suradnja možda sma-

Kao čelnik provedbe bilateralne vojne vježbe GUARDEX 06 HR, možete li opisati proces koji je doveo do njezinog održavanja?

Početak veljače zapovjednik HKoV-a, general pukovnik Marijan Mareković u ulozi časnika za raspoređivanje vježbe, dodijelio je zadaću organizacije i provedbe vježbe Zapovjedništvu 3. korpusa HKoV-a. Ta aktivnost od samog početka prati metodologiju planiranja i organiziranja NATO-ovih vojnih vježbi. Kroz četiri planske konferencije te provedbom dva izviđanja na vojnom vježbalištu Gašinci izrađena je cjelovita specifikacija vježbe (EXPEC) iz koje su proizašli detaljni planovi za njezinu provedbu. U planski proces bili su uključeni odgovorni časnici Zapovjedništva HKoV-a te Zapovjedništva i postrojbi 3. korpusa HKoV-a, kao i Zapovjedništva za izobrazbu i obuku HKoV-a te naši partneri iz SAD-a, na čelu s pukovnikom Gregom Scofieldom.

Koji je cilj bilateralne vojne vježbe GUARDEX 06 HR?

Postoji nekoliko ciljeva koje želimo postići ovom vježbom, a prije svega promicanje međudržavne suradnje i partnerstva te izgradnju međusobnog povjerenja, kao i poboljšanje sposobnosti pripadnika OSRH radi dostizanja NATO-ova standarda i interoperabilnosti na taktičkoj razini primjenom NATO-ovih postupaka i doktrina. Osim toga, usvajanjem novih znanja i uvježbavanjem poboljšat ćemo sposobnosti za provedbu mirovnih operacija u kojima sve više participiramo. Napominjem da je ta vježba usmjerena na uravnoteženje obučnih ciljeva između NATO-ovih zahtjeva za obuku i potreba naših oružanih snaga.

Kako je zamišljen koncept i scenarij vježbe?

Vježba je provjera stupnja spremnosti i sposobnosti postrojbi Kopnene vojske za sudjelovanje u misijama izvan zemlje, kao i djelovanje u sklopu multinacionalnih postrojbi na taktičkoj razini, a scenarij je zamišljen kroz dvije faze. Prva faza traje pet dana i obuhvaća simulacijsku vježbu u Tak-

tičko-simulacijskom središtu, u kojoj sudjeluju samo pripadnici HKoV-a, a naglasak je na uvježbavanju stožera bojne temeljenom na usvojenim znanjima. U drugoj fazi, koja traje deset dana, održat će se vježba na zemljištu satnijskog tipa, a sudjeluju pripadnici voda 34. pješačke divizije NG Minnesote i četiri voda HKoV-a - po jedan iz 2. i 4. gbr te CROMINN vod i vod 3. gombur u ulozi suprotne strane. U toj je fazi naglasak na praktičnoj provedbi obuke na zemljištu koja se provodi po radnim točkama, kao što su kvalifikacije u gađanju puškom i refleksno gađanje, nadzorna točka i medicinska evakuacija, operacije konvoja, okruženje i pretraga, operacije na urbanom terenu, priprema i obuka na traci te navigacijska hodnja. Krana cjelokupne aktivnosti je završna pokazna vježba s ceremonijom zatvaranja.

Među sudionicima vježbe spomenuli ste CROMINN vod. Što znači taj naziv?

Razmjena pješačkih vodova HKoV-a i NG Minnesote počela je u lipnju

njuje u pogledu broja aktivnosti, valja istaknuti da aktivnosti koje se provode postaju sve kompleksnije. Suradnja hrvatskih i američkih oružanih snaga postupno prerasta početnu razinu upoznavanja problematike seminarskog tipa te se kreće u smjeru aktivnosti praktične provedbe, odnosno vježbi.

Pripadnik ste Nacionalne garde Minnesote s kojom naše oružane snage u sklopu tog programa vrlo intenzivno surađuju. Što kao najveću korist za obje strane vidite od te suradnje?

Program partnerstva s američkom državom Minnesotom koristan je na razini dva osnovna plana, od kojih su oba jednako važna. Međusobna razmjena iskustava, kao i naučenih lekcija, prva je razina. Razmjena uključuje područja načina provedbe aktivnosti u pogledu ustroja naših postrojbi, uporabe i održavanja opreme, profesionalnih odnosa između naših časnika i dočasnika, te napose rada u bilateralnim ili multinacionalnim namjenski organiziranim snagama. Druga, jednako važna, korist suradnje proizlazi iz stjecanja profesionalnih i osobnih poznanstava. Upravo uspostavljanje i razvijanje pojedinačnih, osobnih, odnosa, pridonosi kontinuiranosti suradnje.

U razgovoru za naš list prije nekoliko godina izjavili ste da je u planu da dotad isključivo vojno-vojna suradnja preraste u civilno-vojnu, a potom i civilno-civilnu te da se takav oblik suradnje zadrži u budućnosti. Dokud se stiglo u tom pogledu?

Nastavljamo se kretati u tom smjeru, iako ne onom brzinom kojom sam to predviđao, a zahvaljujući ponajprije fi-

nancijskim ograničenjima. Imam ovlasti, i mogućnosti, uspostaviti kontakte među vladinim i nevladinim organizacijama Republike Hrvatske i savezne države Minnesote. No, jednom kada je kontakt uspostavljen, na samim je čimbenicima daljnje održavanje suradnje. Kao primjere područja moguće civilno-civilne suradnje istaknuo bih programe studentske razmjene i turističku industriju te medicinu.

U sklopu vježbe GUARDEX 06 dolazi do razmjene pješačkih vodova hrvatskih i američkih oružanih snaga.

prošle godine, kada je na zajedničku obuku u Camp Ripley u Minnesoti upućen jedan pješački vod HKoV-a, a nakon toga je zaključeno da je razmjena obostrano korisna te da trebamo nastaviti s takvim oblikom suradnje. Ove godine prvi put se provodi dvostrana razmjena, odnosno na zajedničko uvježbavanje s postrojbama HKoV-a dolazi jedan laki pješački vod NG Minnesote, a u srpnju jedan laki pješački vod HKoV-a odlazi u Minnesotu. Taj vod zovemo CRO-MINN vod, a čine ga pripadnici 2. gbr i 3. gombr na čelu sa zapovjednikom voda, poručnikom Robertom Držajićem. Taj vod sudjeluje i na vježbi GUARDEX 06 HR kako bi se što bolje pripremili za odlazak na obuku u SAD.

Vježbalište Gašinci ubraja se u perspektivne vojne objekte, no udovoljava li i svim potrebama za provedbu takvog tipa vježbi?

Vojno vježbalište Gašinci na ukupnoj površini od 20 km² ima izgrađene objekte za paljbeno djelovanje, za gađanje ciljeva iz pješačkog, topničkog, raketnog i naoružanja OMP-a, kao i prostore za provedbu taktičkih

vježbi i vježbi s bojnim gađanjem, te područja za provedbu integrirane i višerazinske obuke, kao i za provedbu obuke Središta za mirovne vojne operacije. Dakle, taj poligon udovoljava svim zahtjevima za provedbu obuke ne samo domaćih nego i inozemnih postrojbi, pa tako i za provedbu vježbe.

Hoće li našim inozemnim gostima biti ponuđeni i dodatni, nevojni sadržaji?

Naravno da važan segment uspostave međusobnog povjerenja i suradnje ne čine samo vojni sadržaji. Htjeli bismo da naši gosti ponesu iz Hrvatske i uspomene koje nisu usko vezane za njihove vojne obveze te su stoga još tijekom planskog procesa u provedbu vježbe uvršteni i dodatni sadržaji. Za naše goste pripremljen je program koji obuhvaća cijeli niz aktivnosti, od obilaska kulturno-povijesnih znamenitosti Đakova, Osijeka, Vukovara i Iloka te uživanja u slavonskim delicijama do sportsko-rekreativnih sadržaja, a sve u svrhu međusobnog druženja i jačanja prijateljskih veza pripadnika naših oružanih snaga i njihovih američkih kolega.

Kakvi su planovi za 27. lipnja, dan kad se održava završna vježba?

Završnu vježbu pratit će visoki uzvanici i predstavnici medija, a predviđen je dolazak visokih dužnosnika MORH-a i OSRH te Vojno-diplomatskog zbora akreditiranog u Hrvatskoj, kao i naših cijenjenih gostiju iz SAD-a, zapovjednika NG Minnesote general bojnika Larryja W. Shellita i zapovjednika 34. pješačke Red Bull divizije NG Minnesote general bojnika Ricka D. Erlandsona te pomoćnika zapovjednika NG Minnesote brigadnog generala Jona L. Trosta.

Na kraju bih htio napomenuti da su višemjesečni napori za provedbu ove aktivnosti rezultat zajedničkog rada i truda pripadnika Zapovjedništva i postrojbi 3. korpusa HKoV-a - časnika i dočasnika iz Glavnog planskog tima te postrojbi koje sudjeluju u vježbi, kao i onih koje su u potpori vježbe poput pripadnika vojnog vježbališta Gašinci i 68. bojne Vojne policije te 302. logističke brigade i 333. sanitetske bojne. Svima njima i ovim putem zahvaljujem na uloženom trudu, znanju i profesionalnosti, a našim gostima, dakako, želim ugodan boravak u našoj zemlji. ■

Što je dosad postignuto i što još očekujete od te vježbe?

Hrvatska kopnena vojska, a osobito 3. korpus HKoV-a, provodi od samog početka vrlo kvalitetan proces planiranja. Nacionalna garda Minnesote i Hrvatska kopnena vojska dosad su već poslali svoje zapovjednike vodova i prve dočasnike u izviđanje lokacija provedbe razmjene. Prvi dio razmjene provodi se pod nazivom GUARDEX 06 HR i uključuje simulacijsku vježbu koja se izvodi u Simulacijskom središtu u vojarni "Petar Zrinski", neposredno prije dolaska voda iz Minnesote. Nakon simulacijskog dijela, uslijedit će dio vježbe na terenu, koji će se provoditi na vježbalištu Gašinci, a obučne aktivnosti bit će usmjerene ka pripremama za provedbu mirovnih operacija. Suradnja 3. korpusa i voda Nacionalne garde Minnesote bit će okrunjena završnom vježbom u Gašincima. Taj dio razmjene omogućava Hrvatskoj kopnenoj vojsci iskustvo strukturalnog integriranja voda američke kopnene vojske u svoje redove, u sklopu provedbe obuke za mirovne operacije. Istodobno, vod iz Minnesote ima priliku iskusiti uključivanje vlastitih snaga u širi, neamerički kontingent.

Drugi dio ovogodišnje razmjene nosi naziv CROMINN 06, a podrazumijeva slanje voda Hrvatske kopnene vojske u Minnesotu. Slično kao i prethodne godine, očekujemo korisna iskustva za hrvatski vod u pogledu uključivanja u američko postrojbenu ustrojstvo te uvježbavanja procedura i postupaka u mirovnim operacijama predvođenim američ-

kim snagama. Razmjene će također poboljšati operativne sposobnosti, kako hrvatskih tako i američkih sudionika.

U planu je ista takva vježba i za iduću godinu. Znači li to da će se takav oblik suradnje nastaviti i ubuduće?

Teško je bilo što predviđati, no reći ću da ćemo nastaviti s planiranjem provedbe razmjena i u budućnosti. Mnogi programi, kako hrvatski tako i američki, u potrazi su za financijskom potporom. Naša će vodstva, temeljeno na svojim prioritetima, morati donijeti odluku o tome što će se od toga i financirati.

Osim obuke, hrvatske i američke oružane snage surađivale su i na planu izobrazbe. Znači li što je sa školovanjem naših visokih časnika u SAD-u, odnosno hoće li ponovno krenuti suradnja i na tom polju?

Vjerujem da se pitanje odnosi na vrlo uspješan Program međunarodne vojne izobrazbe i obuke. Financiranje vojne izobrazbe i obuke u sklopu tog programa nudilo se svim vojnim razinama, od časnika i dočasnika do vojnika, nije se, dakle, odnosilo samo na više časnike. Hrvatsku je pratio glas izuzetnosti na osnovi rezultata koji su njezini predstavnici ostvarivali kao polaznici različitih tečajeva. Naime, mnogi hrvatski polaznici završavali su tečajeve među deset posto najuspješnijih, a i danas su otvorene mnoge izobrazne mogućnosti, pod uvjetom da je Hrvatska voljna snositi cjelokupne troškove školovanja. ■

Studijska putovanja Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro"

Radni odmor pred kraj škole

Za 38 polaznika 14. redovitog naraštaja, među kojima je i jedan Makedonac, bila su to zadnja putovanja prije završetka izobrazbe i obrane diplomskih radnji

Marija ALVIR, fotoarhiva ZŠŠ-a

U povodu završetka izobrazbe polaznici 14. redovitog naraštaja i djelatnici Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro" predvođeni zapovjednikom, brigadirom Zdravkom Andabakom, bili su potkraj svibnja i početkom lipnja na studijskim putovanjima.

Najprije su 31. svibnja posjetili Nacionalni park Plitvice, gdje su se podsjetili akcije s početka Domovinskog rata poznate pod nazivom Krvavi Uskrs, a dan poslije, 1. lipnja, bili su u posjetu Zapovjedno-stožernoj školi Republike Slovenije. Potom je uslijedilo petodnevno putovanje, od 5. do 9. lipnja, tijekom kojega su imali više obilazaka i aktivnosti.

Luci Lora predstavljena im je vizija razvoja HRM-a te je priređen taktičko-tehnički zbor Flote HRM-a, a potom su se uputili na plovidbu školskim brodom "Andrija Mohorovičić" do otoka Palačruže te su se tijekom plovidbe upoznali s bojnim i redovitim rasporedima posade. Nakon noći provedene na brodu, obišli su otok i svjetionik Palačruža, a potom su otplovili do otoka Biševo, gdje su obišli znamenitu Modru špilju, te

na kraju do uvale Telaščica na Kornatima, gdje su izvedene pokazne vježbe spašavanje čovjeka iz mora, kvar kormila i prelazak na pričuvno kormilarenje te napuštanje broda. Sljedeće jutro uplovili su u zadarsku luku te su posjetili izložbu "Zlato i srebro Zadra", a u selu Podgradina podsjetili su se na akciju Maslenica. Posljednja točka tog studijskog putovanja bila je Zrakoplovna baza Zemunik, gdje je održana prezentacija Zapovjed-

ništva za izobrazbu i obuku HRZ-a i PZO-a te taktičko-tehnički zbor, nakon čega je uslijedio povratak u Zagreb.

Prema riječima brigadira Andabaka, cilj studijskog putovanja bilo je upoznavanje polaznika s vojno-zemljopisnim značajkama prostora i bojnim djelovanjem tijekom Domovinskog rata, s vizijom razvoja HRM-a te ustrojem i razvojem ZIO HRZ-a i PZO-a, kao i s organizacijom te zadaćama 4. korpusa HKoV-a, u čijoj je zo-

U sklopu posljednjeg studijskog putovanja polaznici i djelatnici ZŠŠ "Blago Zadro" posjetili su ZB Zemunik

ni odgovornosti provedeno to putovanje, te obilazak određenih kulturno-povijesnih znamenitosti. Time su obuhvaćene sve tri grane OSRH-a te je upotpunjena nastava iz granske taktike, a za 38 polaznika 14. redovitog naraštaja ZŠŠ-a "Blago Zadro", među kojima je i jedan Makedonac, bilo je to ujedno zadnje putovanje prije završetka izobrazbe i obrane diplomskih radnji. Tim povodom nastavnik taktike bojnik Zdenko Boban sudjelovao je na 21. plitvičkom maratonu održanom 3. lipnja te je, istrčavši 42 kilometra i 125 metara za 3 sata i 10 minuta, simbolično obilježio kraj još jedne školske godine u Zapovjedno-stožernoj školi. ■

U splitskoj Ratnoj luci Lora predstavljena je vizija razvoja HRM-a te je priređen TTZ Flote HRM-a

Iako je zbog lošeg vremena otkazan let helikopterom i posjet Dubrovniku, program posljednjeg studijskog putovanja bio je sadržajno bogat, a počeo je odlaskom polaznika i djelatnika u Split, gdje im je bila svojevrsna baza. Otud su najprije otišli u Žrnovnicu, gdje su obišli taktičko-tehnički zbor 161. raketnog divizionara, te potom u Knin, gdje su se upoznali sa zadaćama i organizacijom 4. korpusa HKoV-a te s vojno-zemljopisnim značajkama prostora i borbenih djelovanja u operaciji Oluja. U splitskoj Ratnoj

Tijekom studijskih putovanja obišli su i pojedina spomen-obilježja iz Domovinskog rata

Pripreme za nadolazeću protupožarnu sezonu

Djelovati na prvu dojavu i s velikim snagama

Neovisno o prognozama i našim željama, snage OS-a su spremne i svi su uvjereni da će se, kao i prethodnih godina, uspješno nositi s vatrenom stihijom, što se i očekuje s obzirom na to da OSRH u protupožarnim aktivnostima sudjeluje od 1994. godine

— Napisala i snimila Leida PARLOV —

Kopnene, zračne i morske protupožarne snage Hrvatske vojske i ove godine spremno dočekuju protupožarnu sezonu koja je službeno počela 1. lipnja. Potvrdili su nam to u Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu (OVZ) OSRH u Divuljama koje neposredno zapovijeda protupožarnim namjenski organiziranim snagama.

Zapovjednik OVZ-a je brigadni general Josip Zvirotić, zapovjednik IV. korpusa, a s pripremama za PP sezonu, rasporedom snaga i aktivnostima tijekom protupožarne sezone koja

službeno traje do 31. listopada detaljnije nas je upoznao zamjenik zapovjednika OVZ-a pukovnik Miroslav Kovač.

Kako je riječ o aktivnosti koja je od interesa za cijelu našu zemlju, a o čijoj učinkovitosti ovisi i turistička sezona, te je povezana sa spašavanjem i imovine i prirodnih dobara ništa se nije prepustilo slučaju.

Za potrebe protupožarne zaštite ustrojene su namjenski organizirane snage OSRH u koje su uključene sve tri grane Oružanih snaga. Tako se u sklopu NOS-a OSRH nalaze NOS HKoV-a, NOS HRZ-a i PZO-a i NOS HRM-a.

Prema riječima pukovnika Kovača pripreme za protupožarnu sezonu, koje su se provodile po granama, bile su temeljite, zahtjevne i sveobuhvatne a obavljene su na vrijeme. Dinamičkim planom

■ *Dosadašnja iskustva pokazala su da je najbolje odmah po prvoj dojavi djelovati s velikim snagama tako da se vatra ugasi u samom početku jer svako kašnjenje može prijeći u požar velikih razmjera ističe pukovnik Miroslav Kovač*

određene su sve pripremne aktivnosti kao i standardni operativni postupci koji se primjenjuju tijekom gašenja velikih požara. Tako su se u sklopu priprema kad je riječ o HRZ-u i HRM-u između ostalog osposobljavale posade kako brodova, tako i letjelica za prihvat, utovar, prevoženje ljudstva i potrebne tehnike. Kad je riječ o pripremama kopnenih snaga, Zapovjedništvo HKoV-a je na dodatnu obuku u Vatrogasnu školu u Zagreb poslalo 23 djelatnika. Oni su po završetku vatrogasnog tečaja osposobljeni za vođenje skupina na požarištima, ali i za edukaciju djelatnika u svojim postrojbama koji su angažirani na protupožarnoj zaštiti. Uz to što OS za potrebe protupožarne zaštite educiraju svoje djelatnike isto tako provode zajedničko uvježbavanje s civilnim protupožarnim snagama u županijskim vatrogasnim postajama duž obale. Tijekom priprema više se nego prethodnih godina radilo na podizanju kvalitete smještaja u objektima gdje su raspoređene protupožarne snage.

Za ovogodišnju protupožarnu sezonu snage HKoV-a broje ukupno 480 ljudi raspoređenih u četiri NOS-a u Puli, Šepurinama, Divuljama i Ploča-

ma, a dijelovi su razmješteni na Brijunima, Malom Lošinj, Udbini i prvi put ove godine u Kuparima i to sve radi brže intervencije. Snage HRZ-a i PZO-a nalaze se u zrakoplovnim bazama u Puli, Zemunik i Divuljama, te u dubrovačkoj zračnoj luci Čilipi a predviđeno mjesto baziranja je zračna luka Udbina, a NOS HRM-a smješten je u Splitu. Što se tehnike tiče, protupožarne namjenski organizirane snage raspolažu s četiri Canadaira C-415, četiri helikoptera Mi8-MTV1, jednim air traktorom, te jednim Pilatusom i helikopterom Bell kojim se služe za izviđanje te jednim An-32 koji služi za prijevoz većih snaga iz unutrašnjosti, dva broda HRM-a, gumenim čamcima te kamionima i ostalom opremom potrebnom kopnenim snagama za prevoženje i eventualnu evakuaciju.

Nakon razmještanja na predviđene lokacije sve se protupožarne namjenski organizirane snage stavljaju pod operativno zapovijedanje OVZ-a koje na temelju zahtjeva Državnog vatrogasnog operativnog centra donosi odluku o njihovom angažiranju. OVZ broji 15 djelatnika od kojih je njih 10 s višegodišnjim iskustvom na poslovima protupožarne zaštite. Kako je riječ o intergranskom zapovjedništvu, pukovnik Kovač ističe da svi moraju biti upoznati s procedurama i mogućnostima svih grana jer jedino tako neće doći do propusta kod upućivanja na intervenciju.

„Sve aktivnosti vezane

uz upućivanje snaga na požarište provode se na temelju koordinacije“, ističe pukovnik Kovač te dodaje kako od trenutka prijave do angažiranja snaga prođe najviše 30 minuta iako je praksa pokazala da su primjerice Canadairi polijetali i za 13 do 17 minuta.

Naš je sugovornik napomenuo kako su dosadašnja iskustva pokazala da je najbolje odmah po prvoj dojavi djelovati s velikim snagama tako da se vatra ugasi u samom početku jer svako kašnjenje može prijeći u požar velikih razmjera. "Upravo stoga", kaže pukovnik Kovač, "uvijek idemo na masovnost snaga na požarištu što daje veliku učinkovitost i polučuje uspjeh gašenja požara." Dosad je suradnja sa svim snagama koje su uključene u gašenje požara bila dobra, reagiralo se pravodobno, ali naš je sugovornik napomenuo da, kad je o dojavama i angažiranju snaga riječ, OVZ uvijek inzistira na poštivanju hijerarhije i procedura jer je to jedini način da se izbjegnu pogreške i propusti. Inače, angažman OSRH-a u protupožarnoj zaštiti svakako je jedan od najboljih pokazate-

■ *Operativno vatrogasno zapovjedništvo broji 15 djelatnika od kojih je njih 10 s višegodišnjim iskustvom na poslovima protupožarne zaštite*

je u protekle četiri godine najviše požara bilo tijekom 2003. godine. Tada je na gašenje požara bilo angažirano 7713 pripadnika NOS-a HKoV-a, a pripadnici NOS-a HRZ-a i PZO-a

ostvarili su 1,901 sat naleta i izbacili 58.966 tona vode. Prošle je godine, iako su prognoze govornile suprotno, na sreću bilo manje požara negoli prethodne te se nadamo da će se taj silazni trend nastaviti, unatoč tome što je prva intervencija protupožarnih snaga OSRH ove godine bila

lja dobre civilno-vojne suradnje.

Statistika za kraj

Statistika (arhiva OVZ-a) pokazuje da

■ *Obilazak PP NOS-a i HRM-a uoči protupožarne sezone*

već 2. lipnja kad su uspješno s dva Canadaira sudjelovali u gašenju požara u Zblaću kod Šibenika.

No, neovisno o prognozama i našim željama, snage OS-a su spremne i svi su uvjereni da će se, kao i prethodnih godina, uspješno nositi s vatretnom stihijom, što se i očekuje s obzirom na to da OSRH u protupožarnim aktivnostima sudjeluje od 1994. godine. ■

U SzOP-u Koprivnica proveden šesti ciklus selekcijske obuke kandidata za vojničke dužnosti

Kvalitetna obuka za vojničke izazove

Dosad se temeljna selekcijska obuka provodila u Puli, i prošlo ju je 5 naraštaja, a ovo je prvi put da se takav model odabira kandidata za vojnike provodi u SzOP-u Koprivnica

— Milenka PERVAN STIPIĆ, snimke M. PERVAN STIPIĆ, arhiva SzOP-a Koprivnica —

SzOP Koprivnica u ožujku 1992. prima prve novake na odsluženje vojnog roka. Otada do danas njegova uloga je ostala nepromijenjena, a to je temeljna, specijalistička i završna obuka ročnih vojnika roda pješništva. U 14 godina postojanja u Središtu je uvježbano 58 naraštaja ročnika, odnosno 72 500 vojnika. Ovih dana posjetili smo to središte zbog toga što se od 22. svibnja do 16. lipnja provodila temeljna selekcijska obuka za prijam na vojničke dužnosti. To je jedan od dva načina popune vojnika u oružane snage (jedan je sklapanje ugovora s ročnim vojnicima) uz pet postojećih načina popune časnika u OS-u. Dosad se temeljna selekcijska obuka provodila u Puli, i prošlo ju je 5 naraštaja, a ovo je prvi put da se takav model odabira kandidata za vojnike provodi u SzOP-u Koprivnica. Da bi

se prijavili na takav tip obuke, kandidati su se najprije morali javiti na MORH-ov natječaj te proći prvu selekciju. To znači, odsluženi vojni rok (za muškarce), liječnički pregled, psihologijsko testiranje u županijskim središtima te kineziološki test psihomotoričkih sposobnosti. Od 1500 kandidata koliko ih se ove godine prijavilo na natječaj, s njih 225 (od toga 13 žena) sklopljen je ugovor te su mogli pristupiti obuci, doznali smo iz razgovora sa zapovjednikom Središta brigadirom Darkom Kerešom. Pritom dodaje kako je plan i program selekcijske obuke napravljen na osnovi plana i programa vojnika koji su na odsluženju redovitog vojnog roka, i to na jednoj višoj razini. Uz to svaki od kandidata može na osobnu inicijativu prekinuti obuku i s njim se razvrgava ugovor. Dosad su to učinila 13-orica, što je

nezamjetan broj, istaknuo je brigadir Kereša. Inače, temeljna obuka traje četiri tjedna ili 160 sati i ima tri dijela. U prvom dijelu (jedan tjedan) uzimaju se ulazni parametri kandidata (dijagnostička provjera tjelesnih sposobnosti) te ih se uvodi u vojno okruženje. U drugom, najdužem razdoblju obuke (10 radnih dana) naglasak je na vojnoj stručnoj obuci, odnosno pojedinačnim taktičkim radnjama. U trećem dijelu obuke naglasak je na provedbi situacijskog uvježbavanja timova. Baš u vrijeme kad se provodio drugi dio obuke, bili smo u posjetu koprivničkoj vojarni, i na poligonu za obuku pratili uvježbavanje budućih vojnika HV-a te kratko zabilježili dojmove nasumce izabranih pojedinaca. Mirela Šengula (23 godine), rodom iz Čakovca, završila je medicinsku školu te nakon toga radila kao pirotehničar u privatnoj tvrtki

koja se bavi razminiranjem. Kaže da je obuka naporna, ali zanimljiva. No kako voli izazov i opasnost nada se da će moći ustrajati u ostvarenju vojne karijere. Zanima ju sve što je vezano za vojsku, ali i za razminiranje. Za 20-godišnjeg građevinskog tehničara Ivicu Matejaka iz okolice Novog Marofa obuka ne predstavlja nikakvu posebnu teškoću. Mnogo toga sličnoga obavljao je kao ročni vojnik i svidjelo mu se. Želi što više učiti i vježbati kako bi bio što spremniji za vojničke izazove koji su pred njim. Voditelj satnije za selekcijsku obuku satnik Damir Ostriž i prvi dočasnik Dalibor Bošnjak, koji su već prošli nekoliko kampova takve obuke u Puli, rekli su nam kako je skupina vrlo homogena i da bez obzira na otežane vremenske uvjete tih dana (stalnih kiša koje su razmekšale travnati poligon) sve planirano na terenu u potpunosti se ostvaruje. Pritom dodaju kako su uvjeti za sve isti, bilo da su mladići ili djevojke, s tim što su djevojke daleko upornije u svladavanju nove vještine. Od teškoća koje se javljaju na početku obuke, oni ističu stres, pogotovo kod djevojaka koji se javlja kao posljedica novog, dotad nepoznatog okruženja i posebnih uvjeta koje sa sobom nosi vojni poziv. Zato su im na usluzi vojni psiholozi koji ih stalno prate, kao i voditeljica, iskusna dočasnica koja je s njima 24 sata.

Na završetku temeljne selekcijske obuke kandidate se ocjenjuje za svako pojedino programsko područje i ako ne ispune standarde obuke i ne budu ocijenjeni sa 70 % uspješnosti u zbroju svih zadataka, nisu prošli obuku. A da bi prošli obuku moraju proći sljedeće težišne zadatke: postupci bez

... Ivica Matejak žele se što bolje obučiti za vojničke izazove

■ Brigadir Kereša, zapovjednik SzOP-a Koprivnica kaže da Središte ima sve uvjete postati središnje mjesto za obuku vojnika u selekcijskom postupku za kopnenu vojsku

oružja i s oružjem, pozdravljanje, prilaženje časniku i dočasniku, izvlačenje i nošenje uneserećenog, osobno naoružanje, zemljopisna i topografska orijentacija, uporaba kompasa i zemljovida, sredstva zaštite i ABKO, veza signalima, uporaba radiouređaja i žične veze, protupješačke i protuotklopne mine, priprema za borbu, trenje u boju, zaštita u boju, taktičko kretanje, obrana i napad. Oni kandidati koji prođu temeljnu obuku nakon određenog vremena upućuju se na specijalističku obuku u središta za

tati središnje mjesto za obuku vojnika u selekcijskom postupku za kopnenu vojsku. Imaju dostatni smještaj i logističku potporu (primjerice, poligon, streljanu za zračnu pušku, a skorim otvorenjem bazena u Koprivnici neće se morati više odlaziti u Čakovec), a ponosni su i na novouređenu ambulantu te vojnu kapelicu kao jednu od najljepših u OS-u. Središte ima odgovarajuću djelatnu vojnu komponentu (popunjenost osobljem je 93 %), a prošle godine proglašeno je najboljim po kvaliteti obrazovanja. No jedan od problema su niska ustrojbenja mjesta što uveliko koči profesionalni razvoj vojnika, časnika i dočasnika. Tome treba pridodati i veliki interes djelatnika za učenjem engleskog jezika. Zbog velikog interesa u OS-u za učenjem engleskog jezika u odnosu na kapacitete Škole stranih jezika "Katarina Zrinska" u Zagrebu, tek manji broj osoblja iz ovoga središta može se uputiti na izobrazbu. Stoga su, kaže brigadir Kereša, za svoje djelatnike osigurali predavače iz civilnih škola stranog jezika, po znatno prihvatljivijoj cijeni. Oni će imati nastavu u postrojbi, dok Središte ne dobije bar dva, tri svoja školovana predavača instruktora koji će osoblju držati nastavu po modelu naše jedine vojne škole u izobrazbi stranih jezika "Katarina Zrinska". ■

Mirela Šengula i...

obuku vojnika pješaka i u pristožerne postrojbe OS-a. Za vrijeme trajanja selekcijske obuke kandidati imaju osiguran smještaj i prehranu te dobivaju novčanu naknadu, kao gardijski vojnici, u iznosu od oko 3450 kn.

Inače, brigadir Kereša kaže da SzOP Koprivnica ima sve uvjete pos-

NKB vozilo za Nizozemsku

NJEMAČKA tvrtka Rheinmetall predala je šest NKB izvidničkih vozila Fox nizozemskoj vojsci. Ugovor je između nizozemske vojske i njemačke tvrtke potpisan koncem 2003. Fox je vrlo mobilno oklopno vozilo s potpuno opremljenim NKB laboratorijem. Zahvaljujući najmodernijim sensorima i analitičkim tehnologijama pouzdano otkriva nuklearne i kemijske prijetnje. A pravodobno otkrivanje prijetnje znači dovoljno vremena za provedbu raznih zaštitnih mjera.

Na vozilu je instaliran i najmoderniji biološki laboratorij koji omogućava otkrivanje prijetnji temeljenih na uporabi virusa, bakterija ili toksina. Virus, bakterije i toksini se u tom laboratoriju mogu brzo analizirati i precizno identificirati.

Rheinmetall je dosad proizveo i

predao na uporabu oko 260 vozila Fox. Od toga su 123 u sastavu američke vojske a ostali su predani vojskama Velike Britanije, Njemačke, Nizozemske, Saudijske Arabije i Ujedinjenih Arapskih Emirata.

Fox je posebno prilagođena inačica kotačnog oklopnog transportera Fuchs, također ga proizvodi Rheinmetall. Fuchs je proizveden u više od 1200 primjeraka.

Proizvodnja posebne visokospecijalizirane opreme za NKB izviđanje jedna je od Rheinmetallovih specijalnosti. Tako je tvrtka za njemačku vojsku razvila mobilni NKB laboratorij prilagođen prijevozu kamionom, vlakom, brodom ili avionom.

Rheinmetall

Taj je mobilni laboratorij rabljen u mirovnim misijama u kojima je sudjelovala njemačka vojska. Na području bivše Jugoslavije učinkovito je rabljen za otkrivanje streljiva od osiromašenog urana te drugog radioaktivnog otpada na terenu. Laboratorij je nabavila i švedska vojska i upravo ga uvodi u operativnu uporabu.

M. PETROVIĆ

Nova poboljšanja za Sniper ATP

AMERIČKA zrakoplovna tvrtka Lockheed Martin Missiles and Fire Control potkraj svibnja sklopila je s američkim ratnim zrakoplovstvom ugovor vrijedan 9 milijuna američkih dolara za novo dodatno tehnološko poboljšanje ciljničkog podvjesnika Sniper ATP (Advanced Targeting Pod). Tim poboljšanjem podvjesnik Sniper dobit će mogućnost video downlinka, koji omogućava istodobni videoprikaz kako u pilotskoj kabini, tako i transmisiju videoslike Man Pack Rover III zemaljskom prijamniku. Novim mogućnostima znatno je

upotpunjeno i povećano *eye-in-the-sky* svojstvo podvjesnika, odnosno njegova iskoristivost u misijama zračne potpore kopnenim snagama na terenu, omogućavajući izravan pregled situacije na bojišnici čime se znatno pridonosi jednostavnijem, učinkovitijem i bržem kopnenom i zračnom udaru na protivničke ciljeve. Uz to, novim poboljšanjem postiže se još bolja interoperabilnost, odnosno iskoristivost zrakoplova kao vrlo važne platforme unutar Network centric okruženja.

U američkom ratnom zrakoplovstvu ciljničkim podvjesnicima Sniper ATP opremljeni su višenamjenski borbeni avioni F-16 i F-15, koji se trenutno s velikim uspjehom rabe u raznim misijama pratnje i zaštite savezničkih konvoja u Afganistanu i Iraku, kao i za praćenje

aktivnosti raznih terorističkih skupina na terenu. Dosad je samo na području Iraka podvjesnik Sniper ATP rabljen u više od 3000 misija. Također, USAF je s uspjehom obavio integriranje Snipera na bombardere B-1, dok se trenutno provode razna testiranja oko integriranja Snipera na jurišne borbene avione A-10 Thunderbolt II.

Ciljnički podvjesnik Sniper ATP kombinira srednje valni FLIR senzor treće generacije s iznimno kvalitetnim prikazom velike razlučivosti; TV kameru s CCD čipom; te laserskim senzorom za označavanje i praćenje zahvaćenog cilja. Uz to cijeli sustav je podržan iznimno naprednim algoritmom za obradu i stabiliziranje videoprikaza.

Snimak rada, odnosno videoprikaz dobivenog s ciljničkog podvjesnika Sniper ATP zainteresirani čitatelji mogu potražiti na sljedećem internet linku: https://mfcbastion.external.lmco.com/mfc/videolibrary/Sniper_XR.mpg.

I. SKENDEROVIĆ

Vodik iz ugljena

VISOKE cijene nafte snažno potiču rasprave o zamjenskim gorivima budućnosti. Jedno od obećavajućih je svakako vodik koji zbog ekološke podobnosti i razvijene tehnologije uporabe smatraju sigurnim nasljednikom nafte. No, problem s vodikom je da još uvijek nema tehnologije i infrastrukture za njegovu masovnu proizvodnju diljem svijeta.

Iako su istraživači razvili nekoliko zanimljivih tehnologija dobivanja vodika, sve su te tehnologije još u razvoju i nisu sazrele za masovnu primjenu. Zato su se istraživači američkog laboratorija Sandia okrenuli ugljenu kao, po njima, najboljem i trenutno najisplativijem izvoru za proizvodnju vodika koji može biti komercijaliziran u bližoj budućnosti.

Moderne tehnologije su izgaranje ugljena, simbol prve industrijske revolucije, i golema zagađenja koja uz njega idu, svele na najmanju moguću mjeru. Istraživači traže naj-

prihvatljivije načine za drastično smanjivanje ili eliminiranje zagađenja te proizvodnju vodika.

Razvijena su dva inovativna pristupa. Prvi je izgaranje ugljena uz čisti kisik. Otpadni plinovi su vrlo blizu čistom CO₂ uz vrlo nisku emisiju ostalih zagađivača kao što su dušični oksidi, sumpor i živa. Taj pristup primjenjuju tvrtke u Japanu, Kanadi i Njemačkoj i prva su postrojenja u izgradnji.

Američke su se tvrtke odlučile za proces poznat kao parna reformacija u kojem ugljen izgara uz paru na vrlo visokoj temperaturi i stvara tzv. "sinplin" koji se sastoji uglavnom od ugljičnog monoksida (CO) i vodika. Taj se plin može rabiti za po-

Sandia

gon turbine ili se može dalje obrađivati dovođenjem pare kako bi se CO pretvorio u CO₂ i stvorilo više vodika.

Istraživači u laboratoriju Sandia (Sandia je dio ministarstva energije SAD-a) traže najbolje načine za učinkovito i ekološki pogodno iskorištavanje ugljena jer su njegove rezerve još uvijek relativno velike dok analitičari vjeruju kako će se proizvodnja nafte u buduću samo smanjivati.

M. PETROVIĆ

Uspješno ispaljen Meteor

EUROPSKI program razvoja BVRAAM (Beyond Visual range Air-to-Air Missile) projektila zrak-zrak nove generacije, koji predvodi tvrtka MBDA, početkom svibnja s uspjehom je obavio prvo testno is-

paljivanje projektila. Platforma koja je poslužila za prvo ispaljivanje Meteora u zraku bio je borbeni avion JAS 39 Gripen, vlasništvo proizvođača tvrtke Saab, a provedeno je na poligonu Vidsele na sjeveru Švedske.

Prvo ispaljivanje bilo je planirano za studeni 2005., međutim zbog određenih tehničkih problema s ramjet pogonom projektila (kojeg razvija njemačka tvrtka Bayern Chemie) to je odgođeno do svibnja ove godine. Uz to prvo ispaljivanje planirano je još najmanje jedno testno ispaljivanje projektila u zraku, međutim zasad u javnost tvrtka MBDA ne iznosi druge podatke.

Projektil Meteor, s aktivnim radarskim navođenjem (kojeg razvija njemačka tvrtka Thales) i iznimnom pokretljivošću, namijenjen je napade na različite tipove zrakoplova, odnosno krstarećih projektila s doometom od više od 100 km, uz brzinu od 4 M. U projekt razvoja projektila uz prethodno navedene tvrtke uključeni su i INMIZE, Saab Bofors Dynamics te američki Boeing.

I. SKENDEROVIĆ

Prva prodaja Caesara

FRANCUSKA tvrtka Giat Industries objavila je kako je početkom travnja sklopila ugovor s Tajlandom o prodaji šest samovoznih topničkih sustava Caesar. Tajland s tih šest Caesara planira opremiti jednu topničku bitnicu tajlandske vojske. To je ujedno i prva poznata prodaja Caesara izvan Francuske.

Caesar je inovativni topnički sustav koji se sastoji od kotačnog podvozja (taktički kamion pogonske konfiguracije 6x6 s oklopljenom kabinom za posadu) i haubice kalibra 155/52 mm. Ključne značajke, kako ih navodi Giat, su mobilnost, velika paljbena moć, jednostavnost uporabe te velika sposobnost preživljavanja na bojištu. Jedna od važnih osobina je i interoperabilnost. Zato se jednostavno može prevoziti u transportnom avionu C-130 Hercules.

Giat Industries

Najveća prednost Caesara u odnosu na vučnu haubicu je znatno brže zauzimanje položaja i početak paljbenog djelovanja. Navodi se kako Caesar za samo dvije minute može ispaliti šest projektila i napustiti položaj kako bi izbjegao uzvratnu protivničku paljbu.

Domet sa standardnim streljivom s generatorom plina iznosi 40 kilome-

tara, ali riječ je o modernom oružju koje će moći ispaljivati i napredno streljivo povećanog dometa koje razvijaju proizvođači diljem svijeta. Caesar je pogodan za pružanje paljbene potpore raznim vrstama postrojbama kao što su oklopne, mehanizirane, pješake te osobito one za brze intervencije.

M. PETROVIĆ

SAVEZ između britanskog ministarstva obrane i vojne industrije u regiji rezultirao je potpisivanjem niza ugovora vrijednih gotovo 150 milijuna funti (276 milijuna dolara) za izradom glavnog projekta CVF nosača zrakoplova namijenjenih britanskoj kraljevskoj ratnoj mornarici.

Ugovor za razradu projekta uslijedio je 13. travnja ove godine, nakon potpisivanja ugovora o udruživanju između tvrtki BAE Systems, Babcock, KBR, Thales UK, VT Group i ministarstva obrane tvoreći tako novi savez. Potpisivanjem tih ugovora počela je nova faza u programu CVF nosača aviona koja uključuje brodogradilišta i popratnu industriju u detaljnu razradu projekta kako bi se što prije pristupilo gradnji brodova.

Nastavak projekta CVF nosača zrakoplova

No, nisu sve strane zadovoljne potpisanim ugovorima. Jedan industrijski izvor izjavio je kako su, upravo pod pritiskom ministarstva obrane, skraćeni pojedini rokovi izrade projekta koji bi se kasnije mogli reflektirati na ključne točke prilikom gradnje.

Ministarstvo obrane nije objavilo datum mogućeg početka gradnje novog nosača zrakoplova iz programa vrijednog 3,5 milijardi funti, no industrijski izvori ne vjeruju da će započeti prije lipnja 2007. U skladu s najnovijim informacijama, ulazak u službu novog ratnog broda očekuje se sredinom 2014. Ugovor o udruživanju odnosi se samo na fazu izrade glavnog projekta, te je najavljeno

kako će biti potpisani novi ugovori o suradnji kada projekt dobije odobrenje za gradnju, odnosno dosegne tzv. Main Gate odobrenje. Francuska će surađivati na projektu no nije uključena u novonastali savez niti ugovor o izradi glavnoga projekta.

Dodijeljenim ugovorima nastavlja-

ju se radovi na razradi trupa, nadgrađa, glavne opreme i osnovnih sustava elektroenergetike, propulzijskog sustava te borbenog sustava. U izjavi ministarstva obrane ne navode se pojedini dodijeljenih ugovora, ali se pretpostavlja kako je projekt borbenog sustava dodijeljen tvrtki BAE Integrated Systems Technologies.

M. PTIĆ GRŽELJ

Testirano podvodno plovilo tvrtke Boeing

TVRTKA Boeing Integrated Defence Systems iz Chicaga okončala je drugu seriju ispitivanja svog sustava za otkrivanje i identifikaciju mina (Long-term Mine Reconnaissance System - LMRS), daljinski upravljano podvodno plovilo, dužine gotovo 21 metar koje se lansira poput torpeda s podmornica američke ratne mornarice u svrhu istraživanja podvodnih objekata do 60 radnih sati. Podvodno plovilo je namijenjeno američkim nuklearnim podmornicama klase Los Angeles i napadnim nuklearnim podmornicama klase Virginia. Ovisno o brzini plovidbe u jednom danu je moguće pretražiti 35 - 50 kvadratnih milja površine dna.

Daljinski upravljano plovilo je prvobitno izgrađeno i namijenjeno otkrivanju na dnu ležećih i prekrivenih mina, no još jedna od funkcija

podvodnog plovila je i skupljanje podataka što je u drugoj seriji ispitivanja i potvrđeno. Nakon završene zadaće plovilo ima mogućnost povratka u podmornicu kroz torpednu cijev pomoću 18 metara duge robotizirane ruke što je pokazano ovim testiranjima.

Prema izjavi direktora tvrtke Marine Systems, nositelja ugovora s američkom mornaricom u svezi s razvojem sustava za otkrivanje i identifikaciju mina, a dio je grupacije Boeing Space and Intelligence Systems, dokazano je kako teška daljinski upravljana podvodna plovila mogu imati veliku sposobnost upravljanja, svladati jake hidrodinamičke sile i uspješno pristati u podmornicu za vrijeme plovidbe.

Za vrijeme prve serije ispitivanja, u rujnu 2005., podvodno plovilo uspješno je lansirano pri maksimalnom impulsu i navodeno prema točno određenoj lokaciji morskog dna pri čemu ga je čitavo vrijeme slijedila matična podmornica. Nakon obavljene zadaće, povratak u podmornicu događao se na površini mora.

M. PTIĆ GRŽELJ

Francuska CSAR platforma - EC725 MkII+

SREDINOM svibnja na prigodnoj svečanosti u zrakoplovnoj bazi Cazaux zapovjednik francuskog ratnog zrakoplovstva general Richard Wolstynski, pred brojnim vojnim i državnim dužnosnicima te predstavnicima proizvođača helikoptera tvrtke Eurocopter, proglasio je punu operativnu spremnost novonabavljenih helikoptera EC725 specijalno

dizajniranih i namijenjenih za zadaće borbenog traganja i spašavanja. Time je na svečani način zaokružen program nabave novih helikoptera koji je pokrenut 2002., u svrhu opremanja postrojbe za specijalne operacije francuskog ratnog zrakoplovstva koja je između ostalog namijenjena i za CSAR (Combat Search And Rescue) zadaće. Inicijalna

operativna uporaba novih helikoptera počela je tijekom 2004., kada su dostavljena prva četiri helikoptera EC725. Francusko ratno zrakoplovstvo ukupno je naručilo osam helikoptera EC725, od čega je do sada dostavljeno sedam letjelica.

Helikopter EC725 je najnovija podnacija obitelji helikoptera Cougar, koji su namijenjeni za zadaće taktičkog transporta opreme i ljudstva, SAR i CSAR zadaće, te za MEDEVAC prijevoz. Helikopter krasi potpuno nova pogonska skupina, glavni rotor, *glass cockpit*, poboljšani sustav upravljanja, a provedena su i brojna strukturalna poboljšanja letjelice. Tvrtka Eurocopter predstavlja helikopter EC725 kao jedan od najboljih helikoptera namijenjenih za CSAR zadaće, te veliku pozornost pridaju uvođenju tog helikoptera u punu operativnu uporabu u francuskom ratnom zrakoplovstvu, nadajući se kako će njihova iskustva pomoći u prodaji novog helikoptera na svjetskom tržištu.

I. SKENDEROVIĆ

Vozila novog doba

Razvoj borbenih vozila budućnosti najjasnije i najpsežnije je zacrtan američkim programom Future Combat Systems. Riječ je o programu koji će uvesti novu generaciju borbenih i vozila za potporu, a njihove će mogućnosti biti znatno bolje od današnjih borbenih vozila

Igor SKENDEROVIĆ

Program Future Combat Systems (budući borbeni sustavi), poznatiji pod kraticom FCS, vrlo je velik razvojni napor američke kopnene vojske (US Army), vrijedan, procjenjuje se, oko 160 milijardi USD. Trebao bi na svjetlo dana donijeti brojna vozila raznih namjena, a prve postrojbe opremljene pretežno vozilima razvijenim u programu FCS predviđene su za 2014.

Vozila iz programa FCS trebala bi zamijeniti razna borbeno vozila koja su danas u uporabi i čine temelj američke udarne moći na kopnu. Planeri su procijenili kako se današnje prijetnje i mogući sutrašnji protivnici neće moći brzo i učinko-

vito poraziti današnjim kopnenim borbenim sustavima. To su ponajprije tenk M1 Abrams, borbeno vozilo pješništva (BVP) M2 Bradley i samovozna haubica M109A6 Paladin. Uz to, vojska ima određenu količinu starijih vozila kao što je oklopni transporter M113.

Sva su nabrojena vozila razvijana svako zasebno, u raznim programima tijekom posljednjih tridesetak godina. Uz starost koja ih polagano "nagriza" i čini nepogodnim za novo umreženo bojište izražen je i logistički problem. Naime, svako je to vozilo jedinstveno, dijelovi na njemu ne odgovaraju ni jednom drugom vozilu. Tako je logistička potpora komplek-

sna jer se za svako vozilo u operativnoj uporabi mora osigurati poseban logistički lanac. Mogućnost da se neki dijelovi različitih vozila, kao npr M1 Abrams i M2 Bradley, međusobno zamijene i tako olakša logistička potpora potpuno je neostvariva.

Vozila iz programa FCS trebala bi ih zamijeniti i ponuditi znatne operativne i logističke prednosti. Da je FCS doista velik i važan program za američku vojsku vidi se i iz njegova proračuna. Planom je za taj program do 2011. predviđeno više od 22 milijarde USD. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Stručnim, sustavnim radom s mladim ljudima prije odlaska na redovito odsluženje vojnog roka, kao i njihovim valjanim prihvatom po dolasku u vojsku te profesionalnim radom u vojnoj postrojbi pridonosi se da mladi ljudi prihvate vojsku kao nešto veoma poželjno što bi mogli odabrati za svoje buduće zanimanje

Tomislav RAVLIĆ

Neka razmatranja u pripremi i prilagodbi ročnika

Prilagodavanje mladih ljudi na vojničke uvjete života težak je i dinamičan proces koji zahtijeva znanstveni pristup jer riječ je o veoma važnoj problematici za uspješnost i razvoj vojske. Naše spoznaje o problemu prilagodbe ročnih pripadnika zasnovane su na sljedećim polazišnim osnovama. Prva je i nastavnička djelatnost koja ima veze s problemima učenja, ponašanja i prilagodbe u novim okolnostima vojnika na novonastale vojničke uvjete života i djelatnosti. Drugi izvor naših spoznaja je višegodišnje predavačko iskustvo psihologije, filozofije i sociologije. Treći, dragocjen izvor naših spoznaja o problemima prilagodbe ročnih pripadnika postrojbi nastao je na temelju brojnih

razgovora koje smo obavljali prilikom njihova posjeta i pretraživanja stručne literature kako na navedenu temu, tako i na druga stručna pitanja koja imaju izravnu i neizravnu vezu s problemima prilagodbe u društvu općenito, a potom i na adaptiranje ročnih pripadnika. U tim razgovorima dolazilo je do važnih spoznaja i savjeta koje smo davali polaznicima nastave, ali i mladim vojnicima kako bi njihov život i djelatnost bili što više prilagođeni novonastalim uvjetima života i djelatnosti u vojsci. U ovom tekstu okrenut ćemo se životnim problemima, pa i teškoćama koje u stvarnim uvjetima utječu da proces prilagodbe novaka na ide onim tempom i dinamikom koja je poželjna.

Pitanje problema prilagodbe novaka veoma je važno kako za nove vojnike, tako i za dočasnike i časnike, te cjelokupni sustav obrane a time i društvo u cjelini. Nadalje, to pitanje tiče se i roditelja koji su također o vojsci i redovitom služenju vojnog roka nedovoljno informirani. Kako bi se navedena problematika što uspješnije riješila nužno je pravodobno i objektivno informiranje ne samo budućih novaka nego i roditelja budućih novaka. Nadalje, problem prilagodbe zahtijeva i interdisciplinarni pristup sociologa, psihologa, pedagoga, liječnika, pravnika i drugih stručnjaka. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnici.hr*

Pažnja, korvete dolaze!

Posljednjih je godina u svjetskoj pomorskoj brodogradnji zamjetan trend gradnje multifunkcionalnih brodova

Igor SPICIJARIĆ

Iako su nositelji pomorske moći većine glavnih ratnih flota i nadalje razarači i fregate, mnoge male ali i neke respektabilne mornarice uvode ponovno korvetu - kao multifunkcionalnu borbenu platformu - sposobnu pružiti odgovore na specifične zahtjeve asimetrično-litoralne operacije. U svjetskoj vojno-pomorskoj literaturi mogu se naći brojne definicije pojma „korveta“. Većina tih suvremenih definicija datira iz vremena II. svjetskog rata ili iz nešto kasnijih razdoblja i opisuje manji ratni brod, relativno skromnih dimenzija i deplasmana, namijenjen za neku određenu namjenu kao što je primjerice eskort konvoja ili protupodmornička borba. Uvođenjem novih vrsta naoružanja, prvenstveno raketnog, narastali su potencijali takvih plovnih jedinica.

S obzirom na to da semantika najčešće nije pratila stvarno stanje stvari, tako se i pojam „korvete“ često derivirao, što je kod manje upućenih izazivalo zbrku. U razdoblju kada je uvedena praksa da

svatko prema svojim potrebama označava klase brodova, specifikacijom po principu „gabariti, deplasman, zadaće“ došlo je do preklapanja među klasama.

Vjerojatno je tada i nastala jedna od „neutralnih“ podjela koja je nastojala pomiriti sve strane i koja je definirala korvetu kao „najveći ratni brod zatvorenih i najmanji ratni brod otvorenih mora“. Takva podjela je zadovoljavala mnoge. Zato se i moglo dogoditi da je francuska Marine Nationale svoje ratne brodove tipa Tourville (6100 tona deplasmna) i Cassard (5000 tona) svojedobno klasificirala kao korvete. Primjerenija bi bila rasprava na temu kakve činjenice pretežu da se stvarno klasificiraju kao razarači ili barem kao fregate.

Razlika u klasifikaciji između današnjih korveta i fregata toliko je tanka da se u stručnoj pomorskoj literaturi mogao sresti pojam „laka fregata“. Današnja dva najeminentnija vojno-stručna izvora, Jane's Fighting Ships i US Naval Institute's Combat Fleets of the World

preferiraju definiciju korvete i fregate na sljedeći način, temeljeći podjelu na njihovim gabaritima i deplasmanima:

- korveta je ratni brod duljine između 55 i 85 metara te deplasmana koji se kreće u rasponu od 1300 do 5000 tona,

- fregata je ratni brod duljine između 86 i 140 metara te deplasmna također od 1300 do 5000 tona.

Naravno da je i takvu podjelu bilo vrlo teško prihvatiti jer se i danas mogu izlučiti različiti primjeri koji daleko odskakuju od nekih ustaljenih poimanja korvete. Tako npr. indonezijska korveta tipa Sigma ima duljinu od 90 metara i deplasman od 1700 tona. Istodobno, predstavnik ruske vojne brodogradnje, korveta Scorpion sa svojih 56 metara istiskuje „samo“ 470 tona. Nasuprot njemu, brazilaska korveta tipa Barroso je pravi div, koji istiskuje 2350 tona sa svojih 103 metra dugačkim trupom. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Razarači klase Fletcher uspješno su sudjelovali u II. svjetskom ratu, Korejskom i Vijetnamskom ratu, a velik broj ih je predan i savezničkim ratnim mornaricama

Tomislav JANJIĆ

Američki razarači klase Fletcher

Američki razarači klase Fletcher bili su osnovica američkih ratnih djelovanja na Tihom oceanu tijekom II. svjetskog rata. Izgrađeni u čak 175 primjeraka (najbrojnija američka klasa razarača tijekom II. svjetskog rata) sudjelovali su u gotovo svim pomorskim bitkama koje su se na prostranstvima Pacifika vodile između američke i japanske ratne mornarice. Zanimljivo je da za razliku od većine drugih američkih razarača iz tridesetih i četrdesetih godina prošlog stoljeća klasa Fletcher nije nastala na osnovama svojih prethodnika - klase Sims i Benson. Razlog je bio u činjenici da se razarači klase Sims i Benson nisu pokazali osobito uspješnim brodovima, a da je ame-

rička ratna mornarica krajem tridesetih godina prošlog stoljeća hitno trebala razarače koji će moći djelovati na oceanima te koje će moći proizvoditi u velikom broju. Tako je krajem 1939. brodogradilište General Board počelo projektiranje potpuno nove klase razarača dovoljno velike da mogu dobiti najsuvremenije topničko naoružanje i radarske sustave koji su tada bili na početku svog razvoja. Tadašnje čelništvo američke ratne mornarice smatralo je da su američki razarači preveliki, da nemaju dovoljno jako torpedno naoružanje te da su prenaoružani. Zato je zadaća torpednog napada proglašena samo jednom od zadaća, a ne primarnom.

Tim se tvrdnjama suprotstavio kapetan bojnog broda Russell S. Crenshaw, tadašnji načelnik War Plans Division. On je tvrdio da je deset torpeda i najsuvremeniji peterostruki torpedni uređaj više nego dovoljno torpedno naoružanje suvremenog razarača. Crenshaw je isticao i da ako se želi dobiti razarač dovoljno velik da nesmetano djeluje na oceanskim prostranstvima ne smije mu se smanjivati veličina. Zahtijevao je i postavljanje snažnijeg protupodmorničkog i protuzračnog na-

oružanja (četverostruke topove kalibra 28 mm).

Tako su projektanti morali napraviti dovoljno mali i brzi razarač koji će se moći rabiti u zadaćama potpore specijalnim operacijama, za eskort konvoja, topničku podršku snagama na kopnu, ali i za torpedne udare. Sve u svemu, američka ratna mornarica je tražila višenamjenski ratni brod koji će za prihvatljivu cijenu obaviti široki raspon zadaća. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr*

Invazija u Zaljevu svinja 1961.

U travnju 1961. naoružane kubanske izbjeglice, koje su organizirale i opremile Sjedinjene Američke Države, iskrcali su se na jugu otoka Kube u Zaljevu svinja otkuda su trebali krenuti u rušenje Castrovog režima. Invazija je završila neuspjehom te je predstavljala veliku pljusku Kennedyjevoj administraciji u Bijeloj kući

— Hrvoje BARBERIĆ —

Tri godine nakon povratka na Kubu i početka borbe protiv Batistinog režima, 1. siječnja 1959. mladi je kubanski revolucionar Fidel Castro sa svojom gerilskom vojskom, koja je izrasla iz male skupine boraca, preuzeo vlast u Havani. Kuba je tako postala prva komunistička zemlja na američkom kontinentu i na zapadnoj Zemljinoj hemisferi. Taj najveći karipski otok tradicionalno je bio područje američkog utjecaja, no Batistinim padom s vlasti prekinuta je i američka dominacija Kubom. Nakon što je Kuba posegla u industriju i banke koje su se nalazile u američkom vlasništvu, SAD je Havani nametnuo gospodarske sankcije. Stalno pogoršanje odnosa rezultiralo je prekidom diplomatskih odnosa SAD-a i Kube 3. siječnja 1960., a pod američkim utjecajem su i članice Organizacije američkih država, s izuzetkom Meksika, prekinule odnose s Havanom, zbog čega je u gospodarskom i političkom smislu Kuba bila upućena na okretanje prema Sovjetskom Savezu. U tri godine od početka revolucije čak 250 tisuća Kubanaca, od šest milijuna stanovnika, napustilo je otok te su na obližnjoj Floridi postali jezgra opozicije novom režimu u Havani.

Planovi Castrovog rušenja

U Washingtonu je Eisenhowerova administracija procijenila da Castrovo približavanje SSSR-u ne može biti unedogled tolerirano te su poduzeti prvi koraci ka njegovom rušenju. Sastavljeni su planovi zbacivanja Castra s vlasti, a CIA je počela regrutirati kubanske izbjeglice koje su tu zadaću neposredno tre-

Događaj je obilježio vrhunac neprijateljstava Washingtona prema Havani te je godinu dana kasnije izravno doveo do krize između supersila, koja je nastala zbog instalacije sovjetskih projektila na otoku

■ Naslovnica časopisa Life nakon invazije

bale izvesti. Jedinica kubanskih izbjeglica dobila je naziv Brigada 2506, a činili su je američki Kubanci iz svih društvenih krugova. Svoj neobičan naziv jedinica je dobila po osobnom broju novačenog Kubanca koji je stradao tijekom obuke. Izrada planova invazije počela je mjesecima prije nego su u siječnju 1961. odnosi SAD-a i Kube konačno bili poremećeni, a odlučujuću ulogu u Bijeloj kući pri planiranju imao je tadašnji potpredsjednik Richard Nixon. Vodstvo CIA-e bilo je uvjerenjeno da će bez teškoća srušiti Castra,

poučeno ranijim uspješnim iskustvima zbacivanja iranskog predsjednika Mossadegha i gvatemalskog predsjednika Arbenza 1954. godine, kao i nizom manjih akcija u svijetu.

Prvi CIA-in plan predviđao je desant kubanskih izbjeglica na području starog kolonijalnog grada Trinidadada u provinciji Santcti Spiritus, oko 400 km južnije od glavnoga grada Havane, gdje je konfiguracija terena omogućavala gerilcima sigurna utočišta. Posebno važan čimbenik za uspjeh operacije bila je činjenica da lokalno stanovništvo uglavnom nije bilo naklonjeno Castru. Tijekom 1960. godine Brigada 2506 uvježbala se na Floridi, a potom i u latinskoameričkoj državi Gvatemali. No, dolazak demokrata Johna Fitzgeralda Kennedyja u Bijelu kuću poremetio je prve planove akcije. Iako su čelnici CIA-e i američke vojske uvjerali Kennedyja u uspjeh plana rušenja Castra, koji mu je u naslijeđe ostavila Eisenhowerova administracija, Kennedy je težio u što većoj mjeri ograničiti angažman SAD-a, nastojeći pred međunarodnom zajednicom ostaviti dojam da Washington nema veze sa zbivanjima. Kennedy je zatražio i promjenu lokacije na kojoj se invazija trebala odigrati - na područje poluotoka Zapata u provinciji Matanzas oko 200 km jugoistočno od Havane, u Zaljev svinja (Bahia de Cochinos), što se pokazalo jednim od kobnih poteza.

Ujutro 15. travnja 1961. tri laka bombardera B-26, kojima su pilotirale kubanske izbjeglice, bombardirala su kubanske zračne luke u gradovima San Antonio de los Baños i Antonio Maceo te zračnu luku

u Ciudad Libertadu. Kampanja zračnih napada na kubansko zrakoplovstvo nosila je naziv Operacija Puma te je imala zadaću da tijekom 48 sati potpuno uništi vladine borbene zrakoplove u Havani i osigura zračnu dominaciju uoči kopnene invazije.

Dva dana kasnije 1500 kubanskih izbjeglica iskrcalo se na području Zaljeva svinja. Iskrcavanje je prošlo uspješno, a kubanski vojnici koji su u tom području držali položaje predali su se. Planeri akcije su očekivali da će se lokalno stanovništvo pridružiti napadačima, no invazijske snage nikad nisu uspjele doći u kontakt s domicilnim Kubancima. KGB-ovi agenti su već upozorili Castrov režim na invaziju te je u trenutku početka invazije na otoku već bio likvidiran niz simpatizera koji su se trebali pridružiti tim snagama. No, nakon što su u Havanu stigle informacije o točnoj lokaciji invazije, kubanska je vojska dopremila nova pojačanja, uključujući i tenkove i opremu koju je nekoliko mjeseci ranije dostavio SSSR. Kubanski borbeni zrakoplovi su uništili brodove koji su invazijskim snagama trebali osigurati potporu u materijalu, zbog čega je akcija već u početnoj fazi bila osuđena na propast. Bojeći se negativnog imidža u međunarodnoj javnosti, američki je predsjednik Kennedy otkazao zračnu potporu invazijskim snagama i odbio slanje američkih marinaca na Kubu.

Neuspjeh operacije

Do kraja dana, 19. travnja, borbe su bile završene. Na kubanskim

■ U borbama je poginulo 114 napadača

■ Sovjetsko oružje imalo je veliku ulogu u porazu invazijskih snaga

obalama poginulo je 114 napadača te nepoznat broj kubanskih vojnika i civila, koji se po nekim procjenama penje i na pet tisuća ljudi, od kojih je golemi broj stradao u zračnim napadima na kubanske zračne luke. Castrove snage su zarobile 1189 napadača, nekolicina uhaćenih je osuđena na smrt, a većina na dugogodišnje zatvorske kazne. Nakon godinu i pol, Kuba je, u zamjenu za hranu i lijekove koje su financirale privatne skupine u SAD-u pristala osloboditi zarobljenike. Havana je nakon neuspjeha invazije poduzela kampanju progona simpatizera oporbe Castru, koja se protegla na sljedeće četiri godine. Zanimljivo je spomenuti da se uz invaziju u Zaljevu svinja vezuju mnoge kontroverze, od kojih neke spekuliraju i o povezanosti tog događaja s Kennedyjevim atentatom poput onih da je Lee Harvey Oswald djelovao po nalogu kubanskih tajnih službi.

Zbivanja oko invazije neizravno su ojačala kubanski lobby u SAD-u, posebice nakon izbora nekoliko kubanskih Amerikanaca u američki Kongres. S druge strane, pokušaj rušenja njegovog režima u znatnoj je mjeri osnažio i Castrovu vladu, kako na Kubi tako i u cijeloj Latinskoj Americi te diljem svijeta. Castro je nakon invazije postao popularniji nego ranije, dodajući i nacionalistički prizvuk svojoj revoluciji, a posebno je važno jačanje od-

nosa Havane s Moskvom. Debakl u Zaljevu svinja predstavljao je težak udarac za Kennedyjevu administraciju u Washingtonu. Kennedyja su kritizirali zbog nepružanja potpore invazijskim snagama, dok su ga liberalni krugovi osuđivali već zbog same umiješanosti u događaje. Sjedinjene Američke Države su poricale upletenost u događaje.

Zbog neuspjeha akcije direktor CIA-e Allen Dulles i nekoliko visokih dužnosnika bilo je prisiljeno podnijeti ostavku, budući da su smatrani odgovornim za propuste u planiranju operacije. Kasnije analize su pokazale da je najteža pogreška američkih planera bio odabir Zaljeva svinja za mjesto invazije, budući da u tom području prevladava močvarni teren te su napadačke snage bile lako okružene. U Washingtonu se odveć naivno vjerovalo da američka umiješanost u događaje može biti poreknuta pred svjetskom javnošću, a potcijenjene

■ I Fidel Castro nadgledao je razvoj događaja

su i kubanske simpatije prema Castru zbog kojih je podbacila i očekivana potpora s otoka. Unatoč tome, Kennedyjeva administracija je i u idućim godinama nastavila tajne operacije na Kubi i pokušaje destabilizacije Castrovog režima, uključujući i pokušaje atentata na Castru. Kao odgovor na stalnu američku prijetnju, Castro se obratio za pomoć Sovjetskom Savezu te su nakon instalacije sovjetskih projektila na otoku u listopadu 1962. zbivanja kulminirala najtežom hladnoratovskom krizom između Moskve i Washingtona. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Emil Vidušić: "Val za valom - najveće desantne operacije tijekom XX. stoljeća", Naklada Bošković, Split, 2006.

Emil Vidušić je publicistički pseudonim Dragoljuba R. Luburića, magistra vojnih znanosti i kapetana bojnog broda u mirovini, a ovo mu je peta knjiga. Knjiga govori o desantima XX. stoljeća, a u svojim poglavljima autor ih dijeli na one prije i poslije Normandije, dok je posebno poglavlje posvećeno najvećem desantu u novijoj povijesti - operaciji Overlord, odnosno iskrcavanju na Normandiju. Premda je od antičkih vremena do danas izvedeno na stotine desanata, poglavito tijekom II. svjetskog rata i u mnogim regionalnim oružanim sukobima nakon 1945., bilo je malo velikih desanata. Najveći, strateški desanti, uvijek su se poduzimali radi otvaranja nove fronte na neprijateljskom teritoriju i u pravilu su u njima uvijek bile angažirane goleme snage od jedne i više armija. Takvi su bili, primjerice, oni u sjevernoj Africi 1942. i na Siciliji 1943. te na Normandiji 1944., kao i mnogi pomorsko-zračni desanti na pacifičkim otocima. Knjiga obiluje ilustracijama i shemama operacija, a na kraju donosi biografije važnijih osoba, uglavnom zapovjednika i časnika koji su vodili različite operacije opisane u knjizi. Recenzent Vladimir Kovačić, komodor HRM-a u mirovini, smatra da ova knjiga, suprotno uvjerenjima iskusnih vojskovođa koji su nakon II. svjetskog rata tvrdili kako je prošlo doba velikih desanata, dokazuje da veliki desanti neće nestati ni u XXI. stoljeću.

Mirela MENGES

21. lipnja 1969. Umrla "Mala Mo"

U svome domu u Dallasu, 21. lipnja 1969. umrla je američka tenisačica Maureen Connolly, poznatija po nadimku "Mala Mo", a o njezinoj izrazitoj sport-

skoj nadarenosti najbolje govori podatak da je do osamnaeste tri godine zaredom ponijela titulu najbolje američke sportašice. Prvakinja Amerike postala je s nepunih četrnaest, a svoj prvi Grand slam US open osvojila sa sedamnaest godina. I onda, kada je imala devetnaest godina i nevjerojatan niz od devet Grand slam titula bez poraza, dogodila se strašna nesreća. Samo dva tjedna poslije trećeg uzastopnog wimbledonskog trijumfa pala je s konja, zgnječila desnu nogu i više se nikada nije vratila natjecanju. Ostala je uz tenis, ali i uz konjički sport koji je voljela od malena, sve dok joj 1966. nije dijagnosticiran rak. Dugo se borila protiv bolesti, ali je na kraju ipak podlegla u tridesetčetvrtj godini života. Svojom iznimnom karijerom Maureen Connolly bila je jedna od prvih sportskih zvijezda. U nekoliko godina ostvarila je više nego većina sportaša u cijeloj karijeri, a bila je i prva žena u povijesti koja je uspjela osvojiti sva četiri Grand slam turnira u jednoj godini. Poslije nje to su uspjele samo Australka Margaret Smith Court i Njemica Stefi Graf.

Leon RIZMAUL

FILMOTEKA

The Matador - ubojstvo i margarita (kino)

- američka triler komedija (96 min.)
- distributer: Blitz Film i Video
- redatelj: Richard Shepard
- gl. glumci: Pierce Brosnan (Julian Noble), Greg Kinnear (Danny Wright), Hope Davies (Carolyn "Bean" Wright)

Slučajnim susretom u baru meksičkog hotela počinje prijateljstvo plaćenog ubojice Juliana i trgovačkog putnika Dannyja. Kad Julian Dannyju ponudi svoje usluge u rješavanju financijskih problema, Danny ga zaprepašten odbija i njih se dvojica rastaju. Ipak, putovi će im se opet ukrstiti te će daleko od kuće, okruženi morem stranaca, izgraditi neobično prijateljstvo koje će im promijeniti živote...

Priča o dvojici stranaca koji se poznaju za šankom čest je filmski motiv, ali ova dvojica posve su različiti - jedan je sitni biznismen i obični obiteljski čovjek, a drugi je opaki plaćeni ubojica. Ono što slijedi upravo je nezamislivo za film u kojemu je glavni lik plaćeni ubojica. Redatelj Shepard sám je napisao scenarij i, prema vlastitim riječima, uopće nije očekivao da bi se s takvim filmom mogao probiti do Hollywooda. Planirao je snimiti niskobudžetni film s digitalnom kamerom, ali je scenarij našao put do Pierca Brosnana (širem puku poznatijeg po ulozi tajnog agenta 007). Brzo su se dogovorili i snimili film s višemilijunskim sredstvima. Duhovito i neobično, Pierce Brosnan glumi lik koji bi se mogao okarakterizirati kao James Bond s PTSP-om - bondovski martini zamijenio je meksičkom margaritom s više tekile nego soka, Halle Berry je zamijenio s lokalnim kurvama i uz sve to potpuno je poremećen vulgarni psihopat, koji je ipak simpatičan. Zabavan i prije svega nepretenciozan film zabavit će svakoga sa slobodnijim smislom za šalu, a napose one koji žele vidjeti "Jamesa Bonda" kao budalu.

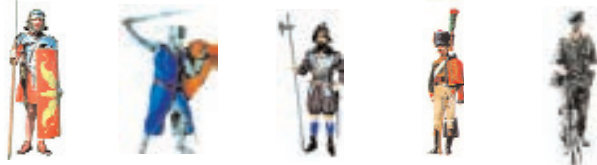
Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Strpljiva nada

Među osnovnim obilježjima suvremenog svijeta i čovjeka, posebno u velikim gradovima, jest i fenomen presinga. To je brzi tempo života, svakodnevna jurnjava, stres, medijski teror. Izgleda kao da se, od Adama koji je živio u prirodi i s prirodom, već i narav današnjeg "informatičkog" i "ubrzanog" čovjeka promijenila do razine neprirodnog. Zato i suvremenom vjerniku, kršćaninu, pod pritiskom mentaliteta "sada i odmah", ponekad naivno izgledaju neke evanđeoske slike i strano zvuče neke Isusove riječi. Jedna od njih je i prisposoba o zrnu male gorušice, o sjemenu koje, nakon što je posijano u zemlju, treba točno određeno vrijeme da donese plod. Priroda ne poznaje instant-rješenja, ona ne ubrzava nijedan proces od cvijeta do ploda. Ona je vrlo strpljiva. Takav je bio i čovjek sve do početka industrijalizacije. Kao što kaže kineska poslovice: "Strpljenja. S vremenom od trave postane mlijeko." A naša izreka: "Strpljen, spašen!" Tome nas i Isus poučava svojim riječima i postupcima. I u "prirodi" duhovnog života traži se strpljivost. Božja riječ koju čujemo ili čitamo ne ostaje bez ploda, ako padne na pripremljeno tlo naše duše i uma. Ona poput zrna klija i polagano raste. U nama će se razviti prema mjeri naše otvorenosti i vjernosti. Isto je i sa sjemenom naše slobode i suverenosti. Ono je razmjerno nedavno posijano u hrvatsku njivu. A to je tlo bilo dugo upropaštavano mentalitetom ropstva, uravnilovke i bezboštva. Budući da se "povijest ponavlja", i za XXI. stoljeće vrijedi misao pape Benedikta: "Kršćanstvo ima bolju budućnost od ideologija koje su ga pozvale na samoukidanje!" Budimo, dakle, djelatno strpljivi i prožeti biblijskom nadom!

Andelko KAČUNKO

Britanska garda

Grenadier
Guards

Prvim nazivom **The Foot Guard** u britanskoj armiji u sklopu postrojbe zvane **The Household Division**, postoji šest skupina gardista. Isti ni za volju valja reći da ih je još samo pet jer je postrojba pod nazivom **The Machine Gun Guards**, koja je bila utemeljena tijekom **I. svjetskog rata**, raspuštena još **1920**. Poimence, britansku gardu čine sljedeće postrojbe: **Grenadier Guards**, **Coldstream Guards**, **Scots Guards**, **Irish Guards** i **Welsh Guards**. Premda je gardiste lako razlikovati po boji ukrasa na medvjedićim šubarama, po strani na kojoj se nosi i različitom znakovlju, njihovo identificiranje olakšava i broj puceta na tunici, kao i razmak među njima. U svakom slučaju garda Coldstream najstarija je postrojba britanske vojske. Njihova su puceta raspoređena u parovima, a naziv regimente ispisano na metalnim dijelovima. Pun joj je naziv **Her Majesty's Coldstream Regiment Of Foot Guards**, a nadimak **lilywhites**, nešto poput bijelih ljiljana. Pripadnici te postrojbe sudjeluju u svim ceremonijama, osobito u smjenama gardista pred **Buckinghamskom palačom**, na opće zadovoljstvo turista kojih u **Londonu** nikad ne manjka.

Na crvenim tunikama grenadira puceta nisu raspoređena u parovima već u standardnom nizu, a postrojba ove godine slavi 350. obljetnicu svojeg postojanja. Za razliku od grenadira, pripadnicima škotske garde puceta su grupirana po tri komada zajedno. S posebnim činom glavnog pukovnika **Colonel-In-Chief** na čelu joj je osobno kraljica **Elizabeta II.**, dok njezin sin **Edward - vojvoda od Kenta** ima u njoj čin pukovnika.

Irška garda bila je ustrojena po nalogu kraljice **Viktorije** godine **1900.**, nakon što su se mnogi Irci istaknuli u Drugom burskom ratu. Oni nose tunike s pucetima grupiranim u četverce. Velška je garda bila ustrojena godine **1915.** po nalogu kralja **Georga V.** - djeda današnje kraljice, kako bi se u skupini gardista našla i velška komponenta.

Garde kao postrojbe tjelohranitelja vladara poznate su i u mnogim drugim zemljama Britanske zajednice naroda, ali i šire: australska se garda zove **Federation Guard**, a indijska **The Brigade of the Guards**. U Danskoj je to **Den Kongelinge Livgarde**, u Nizozemskoj **Garderegiment Grenadiers en Jagers**, a u Švedskoj **Hogvaktten**. Međutim, Njemačka ima svoj **Wachtbataillon**, Grčka **Predsjedničku gardu**, a Francuska **Republikansku**.

Jurica MILETIĆ

www.fighter-planes.com

Internet korisnici koje zanima određeno područje znatnosti odavno su se organizirali i stvorili bazu podataka o stranicama koje svakako valja posjetiti. Kad je riječ o zrakoplovnim stranicama, tad je site www.fighter-planes.com apsolutni broj jedan već goto-

vo pola godine. Zašto? Riječ je o stranicama koje su zapravo **baza podataka o borbenim avionima**, a s obzirom na količinu podataka, bio je to nevjerojatno opsežan i mukotrpan posao. Fotogalerije nema, no ona za takvu vrstu stranica nije nužna. Jednostavno, uz svaki avion nalazi se barem jedna slika male rezolucije, tek toliko da uz tehničke podatke postoji i ilustracija.

Ako tražite neki konkretni avion tad su vam na raspolaganju dva načina pretrage. Prvi je po **Indexu** (link na vrhu stranice) u kojem ćete avion *svrstati* u neko razdoblje, a potom ćete ga bez ikakvih problema pronaći u linkovima koji su napravljeni po desetljećima (linkovi ispod Indexa). Također, pretragu možete proširiti i na druge slične stranice, a da biste mogli odabrati koje, svakako kliknite na **Links**.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. ŠANKO

1. Prvo Svjetsko prvenstvo u nogometu održano je 1930. u:

- A Urugvaju
- B Meksiku
- C Argentini

2. Brazil je dosad osvojio Svjetsko prvenstvo:

- A 3 puta
- B 5 puta
- C 6 puta

3. Pele je kao sedamnaestogodišnjak, postao prvi put svjetski prvak u:

- A Brazilu 1950.
- B Švedskoj 1958.
- C Engleskoj 1966.

4. Diego Maradona je suspendiran zbog dopinga na SP-u u:

- A Meksiku 1986.
- B Italiji 1990.
- C SAD-u 1994.

5. Najbolji strijelac SP-a u Francuskoj sa šest golova bio je:

- A Gabriel Omar Batistuta
- B Rivaldo
- C Davor Šuker

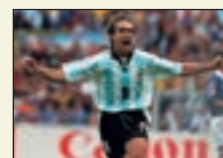

Foto: AFP, Getty Images

Ljeto 2006.

Djelatnici MORH-a, pripadnici OS-a RH, invalidi, udovice, djeca i roditelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja i članovi njihove uže obitelji, te umirovljeni djelatnici MORH-a i OS-a RH i ove turističke sezone mogu po povoljnim uvjetima ljetovati u hotelima "Zagreb" - Split i "Veli Jože" - Pula. Ljetovanje je organizirano kao sedmodnevni paket-aranžmani (polupansion, puni pansion).

Rezervacije i informacije mogu se dobiti na recepcijama hotela.

Hotel "Veli Jože" - Pula

- u neposrednoj blizini gradskog središta
 - blizina gradske plaže Valkane
 - otvoren tijekom cijele godine
- Hotel "Veli Jože" - Pula
Bečka 7, 52000 Pula
tel. 052/ 551-182, 551-320
fax: 052/ 214 - 240

Hotel "Zagreb"- Split

- u neposrednoj blizini Splita
 - vlastita plaža, sportsko-rekreativni sadržaji
 - otvoren tijekom cijele godine
- Hotel "Zagreb" Duilovo
Put Duilova 23, 21000 Split
tel. 021/ 353-260
fax. 021/353-202